

Lezingen geestkunde

4. De wijze waarop de vermogens vorm geven aan
en herkenbaar zijn in de persoonlijkheid.

door Freek van Leeuwen

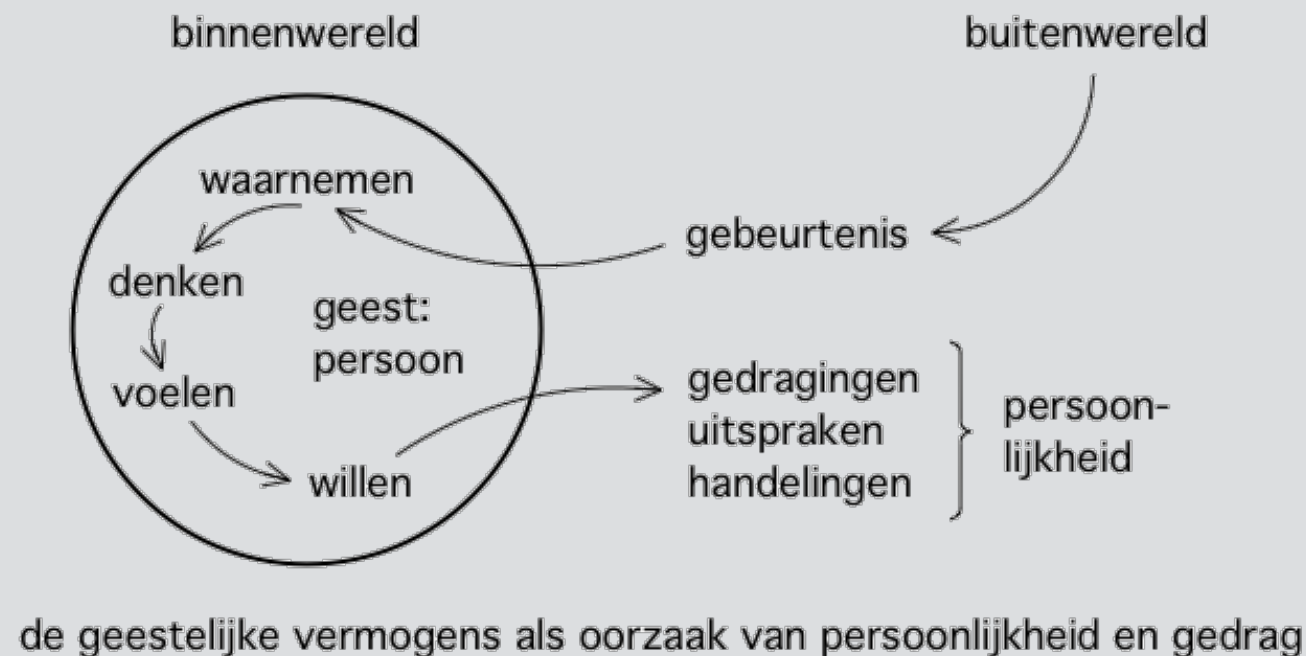
samenvatting uit de boeken

Geestkunde

De Levensweg

www.geestkunde.net

De vermogens zijn de kenmerken van de **persoon**;
persoonlijk is: wat tot de persoon behoort en
'persoonlijkheid': geheel van kenmerken van de persoon

Tijdens vorige lezingen heb ik de eigenschappen van de geestelijke vermogens besproken en hoe die herkenbaar zijn in de geestelijke werkzaamheid van de mens en in diens levensvorm, het lichaam en in de organen daarvan, i.h.b. de hersenen.

De vermogens zijn ook de kenmerken van de geest als de persóón.

- Het woord 'persoon' komt van het Latijnse 'per-sonare': er doorheen klinken; in de Oudheid droegen toneelspelers een masker (persona) waar zij doorheen spraken: 'per-sonare'; en het is de menselijke geest, die door zijn geestelijke vermogens te gebruiken in zichzelf gedachten, gevoelens en wilsbesluiten vormt, en die hij door de mond heen in de vorm van woorden tot klinken laat komen;

- het woord persóónlijk betekent: wat tot de persoon behoort en

- de persoonlijkheid betekent vervolgens: het geheel van kenmerken dat tot de persoon behoort en ook de kenmerken van de persoonlijkheid worden bepaald door de vier vermogens; want het enige, wat je als menselijke geest kunt en waarmee je daardoor kunt worden gekenmerkt, is je vermogen om de dingen om je heen waar te nemen, ze in jezelf te overdenken en te doorvoelen en er vervolgens iets mee te willen doen, en de wijze waarop je dat doet, komt daarna in je gedrag, in uitspraken en handelingen tot uiting;

- in dat gedrag, in je persóónlijke wijze van doen, komt de mate van bewuste beheersing van je vermogens tot uitdrukking en dat is daarmee de maatstaf voor de beoordeling van je persoonlijkheid;

De vermogens zijn de kenmerken van de **persoon**,
persoonlijk is: wat tot de persoon behoort en
persoonlijkheid: geheel van kenmerken van de persoon

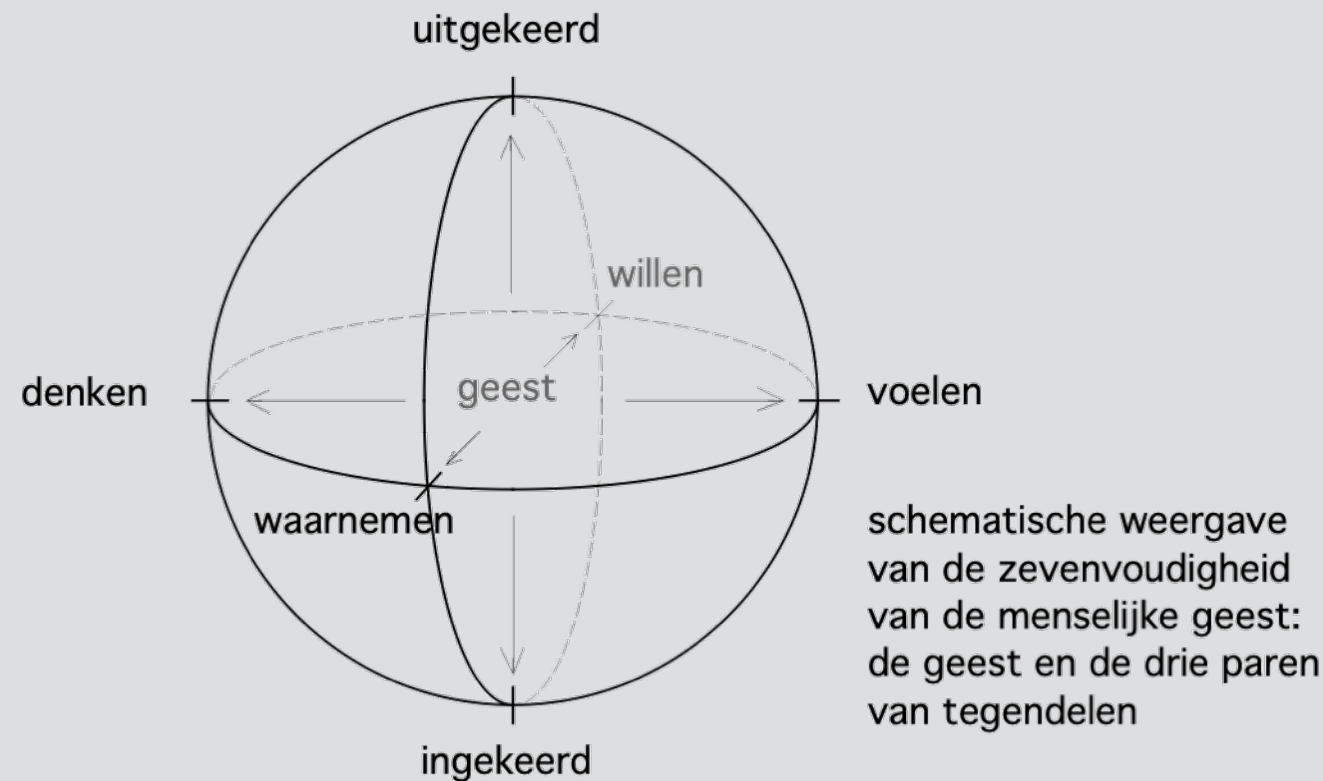
vermogens: in **aanleg** door verdichting uit de algeest

in ieder bestaan een **leerpersoonlijkheid**, die met het
karma, de levensbestemming, samenhangt

hun **ontwikkeling** is de groei naar **innerlijk evenwicht**
en **hereniging** met onze oorsprong

- die vermogens die in het jou kenmerkende gedrag tot uiting komen, zijn ons door de eerder beschreven verdichting als eigenschappen van de algeest meegegeven, maar in aanleg. Daardoor zijn wij in de gelegenheid ze hier zélf tot ontwikkeling te brengen en zo onze goddelijke oorsprong zelf (maar wel in stilte begeleid) te verwerkelijken; maar daardoor zijn wij allen nog in ontwikkeling, het is met ons nog niet geworden wat het zou kunnen zijn. Daardoor komen de vermogens bij iedere mens op een meer of minder beheerste of onbeheerste wijze in het gedrag tot uitdrukking;
- in ieder bestaan komt de persoon met een leerpersoonlijkheid naar de aarde, die met het karma voor dat bestaan samenhangt;
- maar uiteindelijk leidt geestelijke ontwikkeling tot een bewust en beheerst gebruik van alle vermogens, waardoor de persoonlijkheid door innerlijk evenwicht wordt gekenmerkt;
- en ten slotte door zelfbezinning tot hereniging met de bron, waar we ooit van uit zijn gegaan en ook weer naar terug zullen keren.

De negen persoonlijkheidskenmerken

Zoals eerder gezegd, is de menselijke geest in wezen een bolvormige wolk van geestelijk licht en geestelijke warmte, waarmee de vier geestelijke vermogens samenhangen, doordat licht en warmte door de geest in een vormbare en zelfvormende toestand kunnen worden gebracht: waarnemen is vormbaar licht, denken zelfvormend licht, voelen is vormbare warmte, willen zelfvormende warmte.

Het waarnemen van de dingen, het overdenken en doorvoelen van hun betekenis voor de mens en er daarna wat mee willen doen, is de beheerste werkzaamheid van de geest met zijn vermogens.

Doordat de geest een bolvorm heeft, kan die werkzaamheid zich geheel binnen die bol afspelen (wat de ingekeerde instelling is) of naar buiten worden gericht (de uitgekeerde instelling). Dat gebeurt binnen het licht en de warmte binnen de gehele bol, waarna de besluiten zonodig naar buiten worden gebracht tijdens de uitgekeerde instelling.

Doordat die geestelijke werkzaamheid zich tegelijkertijd geheel gelijkmatig verdeeld binnen die bol afspeelt, kan die werkzaamheid zo zelf niet worden uitgebeeld. Om die werkzaamheid toch te kunnen bespreken bij de behandeling van de verschillende persoonlijkheden, moet een schema worden gemaakt waarin de vermogens apart, enkelvoudig, niet samengesteld, worden weergegeven, zoals op de afbeelding is te zien.

De tegendelen

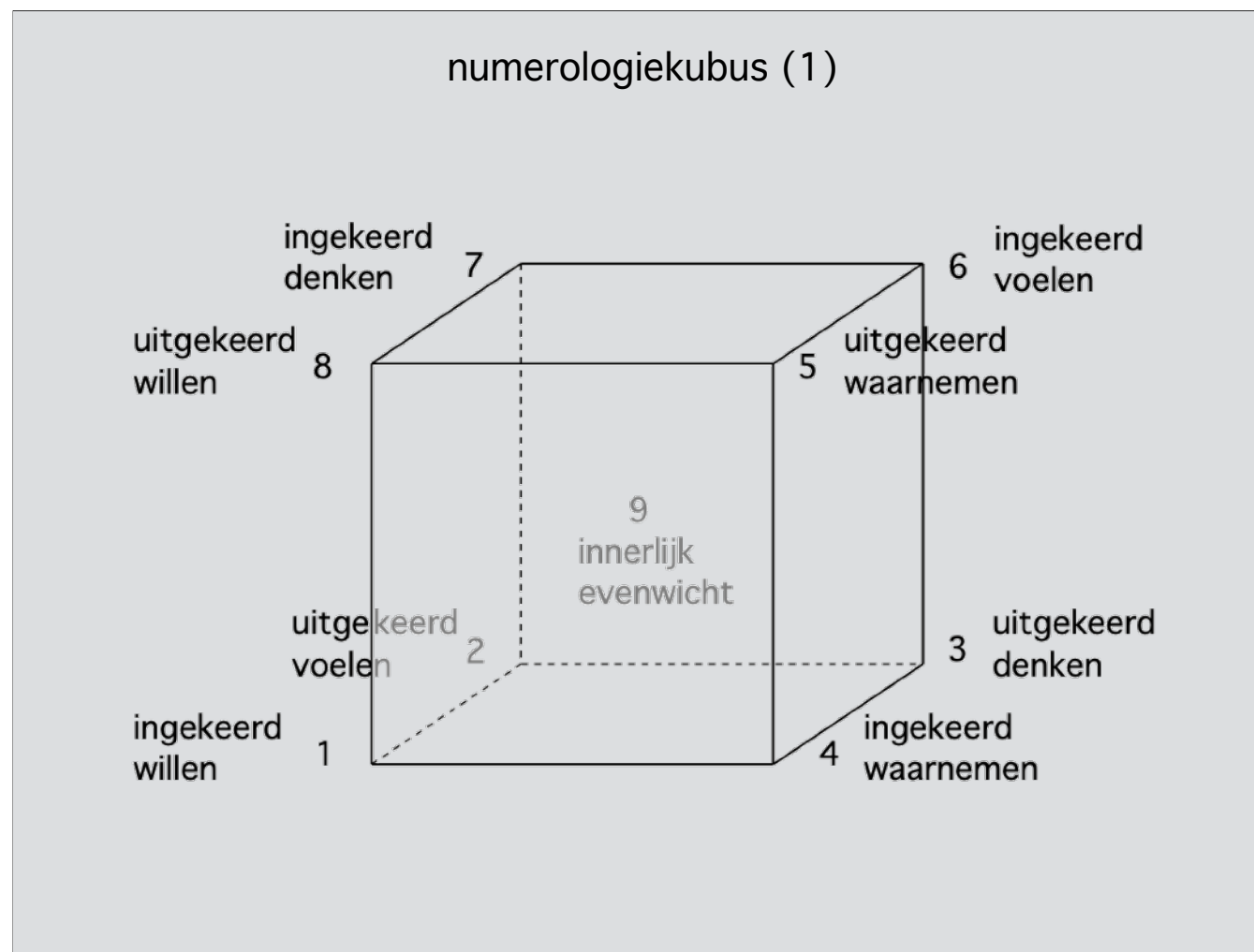
De geestelijke vermogens zijn verdeeld in een drietal paren van tegendelen.

- Het waarnemen en willen zijn tegendelen van elkaar doordat tijdens het waarnemen de geest de buitenwereld op zich in

laat werken, terwijl tijdens het willen de geest vanuit zichzelf op de buitenwereld inwerkt met de door het denken en voelen gevormde besluiten.

- Het denken en voelen zijn tegendelen van elkaar doordat tijdens het denken de geest vóór zich, afstandelijk, dingen en zaken met elkaar verbindt en beoordeelt ('denken' hangt etymologisch samen met 'dingen'), terwijl tijdens het voelen de geest zichzelf persoonlijk met een andere géést verbindt ('voelen' hangt etymologisch samen met 'aanraken'). Daardoor staan denken en voelen dwars op elkaar.

- Door de eigen bolvorm is de geest in de gelegenheid de geestelijke werkzaamheid voor zichzelf te houden, ingekeerd of naar buiten toe te uiten, uitgekeerd.

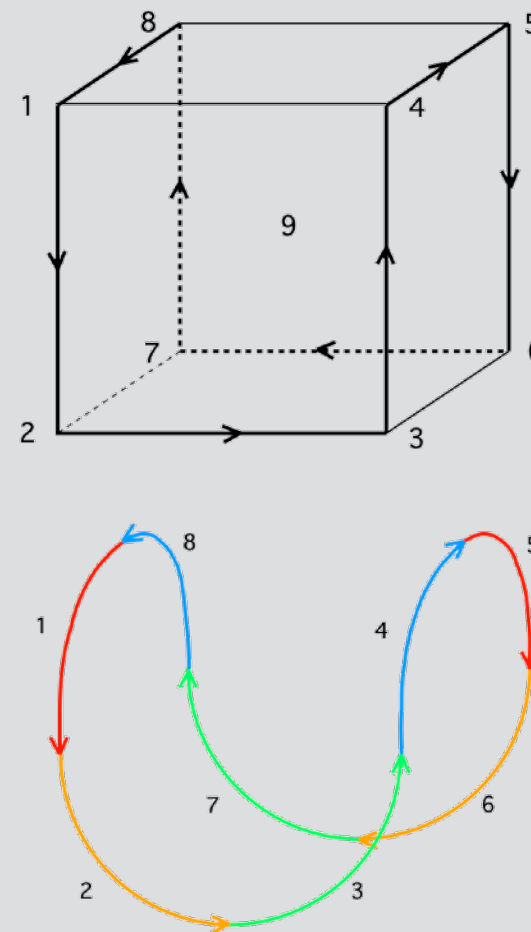
In de bol zijn de vermogens aangeduid in de enkelvoudige toestand als het waarnemen, denken, voelen en willen. Maar doordat de geest een bolvorm heeft, richt de geest de werkzaamheid van de vermogens naar binnen als die eerst geheel in zichzelf werkzaam is, bijvoorbeeld bij het vormen van een besluit; en als een besluit eenmaal is gevormd, richt de geest zijn geestelijke werkzaamheid naar buiten om dat besluit uit te gaan voeren. Daardoor verkeren in de levende werkelijkheid van de menselijke geest de vermogens altijd in de samengestelde toestand in de vorm van eerst het ingekeerde waarnemen, denken, voelen en willen en vervolgens in de vorm van de uitgekeerde vermogens. Daardoor kunnen de vier vermogens in de ingekeerde of de uitgekeerde instelling in acht verschillende, samengestelde vormen voorkomen; en in een negende als alle vermogens evenwichtig door de geest worden gebruikt.

Ieder van deze samengestelde vermogens kunnen in een persoonlijkheid een zekere nadruk hebben gekregen wat de persoonlijkheid tekent, waardoor er in grote lijnen negen verschillende persoonlijkheden zijn te onderscheiden, zoals ze b.v. in de numerologie worden beschreven. Daar worden die persoonlijkheden ook van een getal voorzien, overeenkomend met de getallenleer van Pythagoras. Het getal negen heeft daar de vorm van een kubus, doordat het middelpunt, de negende, op evenwichtige wijze met de acht hoekpunten is verbonden, wat een weergave is van het evenwichtige gebruik van alle geestelijke vermogens door de menselijke geest.

numerologiekubus (2)

Als de numerologiekubus wordt gekanteld en de gekozen verdeling van getallen (vet) in een vloeiende beweging wordt opgenomen, verschijnt een gesloten golfbeweging, die eindeloos doorgaat: de eeuwig werkzame kringloop van de geestelijke vermogens binnen de menselijke geest.

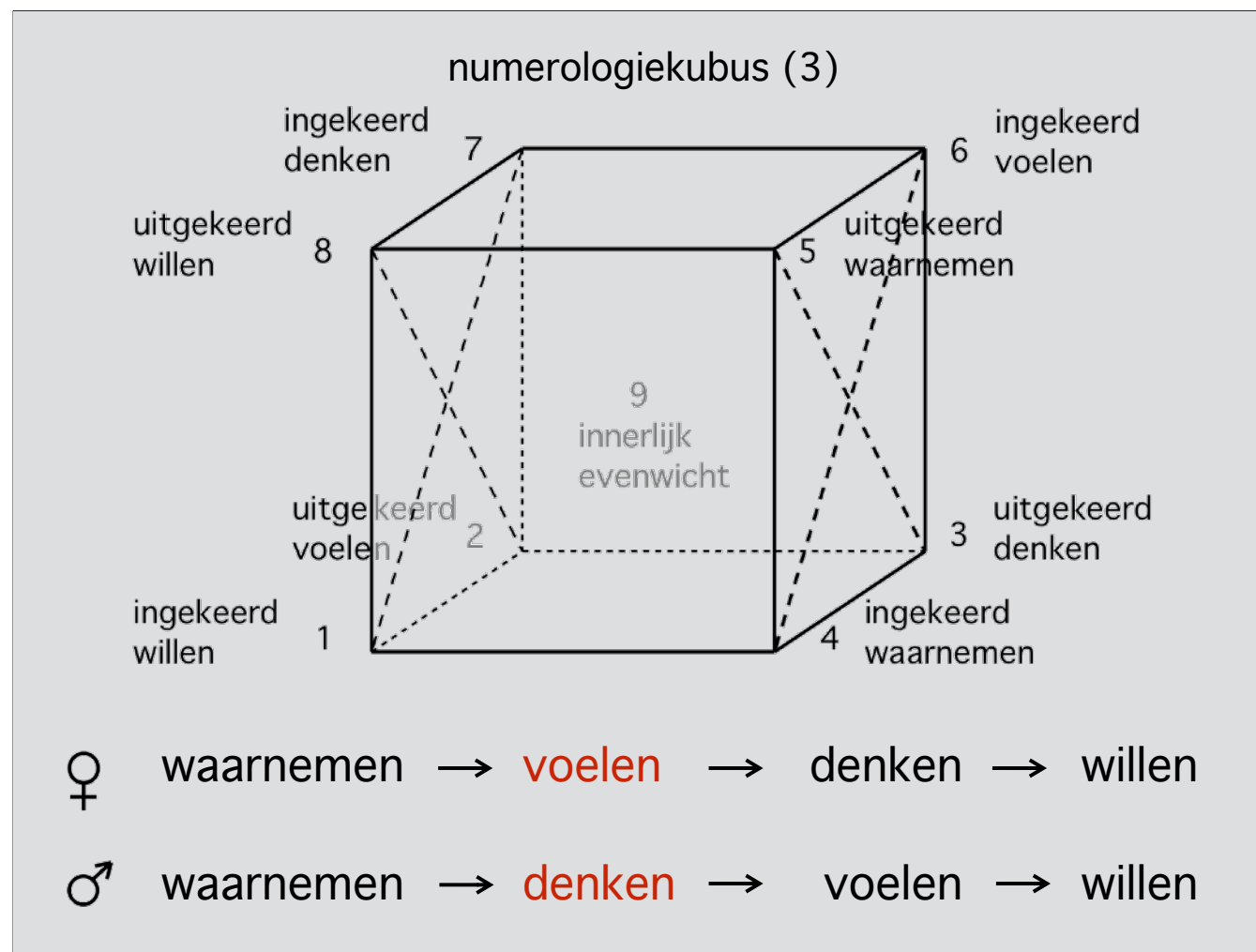
De vorm van deze figuur geeft de krachtigste verbinding tussen twee helften die een bol vormen.

Als de numerologiekubus wordt gekanteld en de gekozen volgorde (vet) in een vloeiende beweging wordt weergegeven, verschijnt een gesloten golfbeweging, die eindeloos doorgaat: de eeuwig werkzame kringloop van de geestelijke vermogens binnen de menselijke geest.

De vorm van deze figuur geeft de krachtigste verbinding tussen twee helften die samen een bol vormen.

Niet alleen komt deze innerlijke beweging tot uiting in een vreugdevolle rondedans, bij volkeren over de gehele wereld, maar is ook een weergave van de wiskundige formulering van de snaartheorie (hier als een gesloten snaar). Volgens deze theorie ligt aan ieder deeltje een trillend snaartje ten grondslag. Wiskundig klopt de theorie, maar is praktisch niet te bewijzen. Volgens Pythagoras berust de kosmische orde op verhoudingen van getallen, waarmee klanken samenhangen, voortgebracht door trillende snaren.

Door de vermogens op de getoonde wijze over de hoekpunten te verdelen

- kunnen binnen de kubus twee diagonale vlakken worden getekend,
- die dwars op elkaar staan,
- waarvan er één alle ingekeerde en één alle uitgekeerde vermogens bevat,
- waarbij de ingekeerde óók de vrouwelijke volgorde van de vermogens heeft
- en de uitgekeerde de mannelijke volgorde:

ingekeerd: 4 waarnemen > 6 voelen > 7 denken > 1 willen, de vrouwelijke volgorde

uitgekeerd: 5 waarnemen > 3 denken > 2 voelen > 8 willen, de mannelijke volgorde

[gematria of gereduceerde cijfersom: $4+6+7+1=18$, $1+8=9$

$5+3+2+8=18$, $1+8=9$ Ook de hoekpunten boven en beneden opgeteld vormen samen 9, alles bij elkaar opgeteld:

$1+2+3+4+5+6+7+8+9=45$. $4+5=9$]

De negen persoonlijkheidskenmerken

Besproken worden:

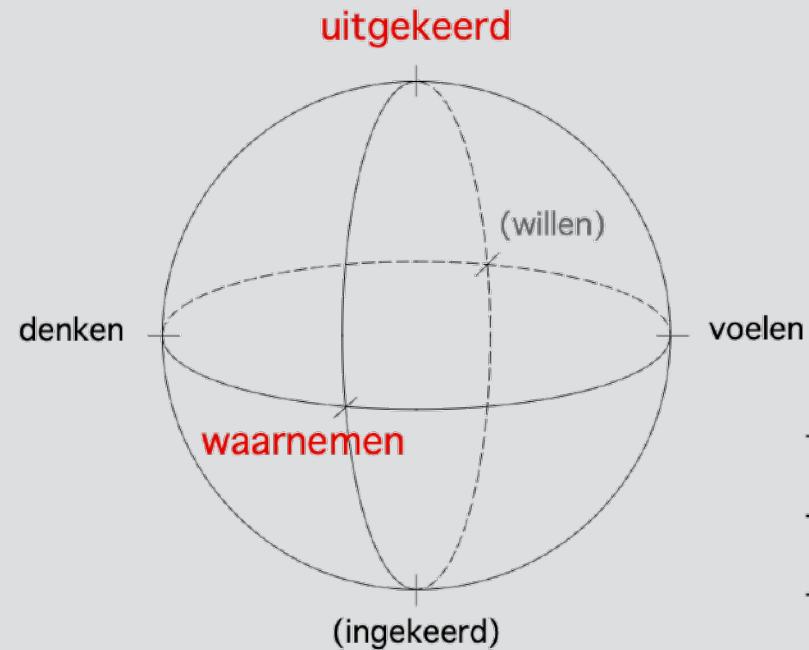
1. Het vermogen waarop de nadruk valt
(is het ontwikkelde vermogen, een zekere eenzijdigheid)
2. De instellingswijze die de nadruk heeft
3. De beschrijving van de daaruit voortkomende persoonlijkheid
4. De twee vermogens naast het ontwikkelde vermogen
5. Het minst ontwikkelde vermogen
De minst ontwikkelde instellingswijze

Niet alleen het ontwikkelde vermogen
maar ook het min of meer onontwikkelde vermogen
en instellingswijze → de zwakke zijde
bepalen mede de persoonlijkheid

Met de beschreven eeuwige kringloop van de vermogens hangen ook de tijdelijke leerpersoonlijkheden samen, waarmee we iedere keer weer door een geboorte de leerschool van de aarde binnengaan. De mens kan maar één ding tegelijk goed doen, vandaar dat iedere keer één van de vermogens de nadruk krijgt.

In de nu volgende negen persoonlijkheden zal ik eerst het ontwikkelde vermogen en de ontwikkelde instelling bespreken, de sterke zijde;
daarna de twee vermogens die daarnaast redelijk worden beheerst,
en ten slotte het vermogen en de instellingswijze die het minst tot ontwikkeling zijn gekomen, maar toch mede de persoonlijkheid bepalen als de zwakke zijde ervan.

Het uitgekeerde waarnemen

- persoonlijkheid gekenmerkt door:
- ontwikkeling van het uitgekeerde waarnemen,
 - een zekere mate van ontwikkeling van het denken en voelen,
 - gebrekkige ontwikkeling van het ingekeerde willen

Dit is een persoonlijkheid die wordt gekenmerkt door:

- de ontwikkeling van het uitgekeerde waarnemen,
- een zekere mate van ontwikkeling van het denken en voelen,
- en een gebrekkige ontwikkeling van het ingekeerde willen

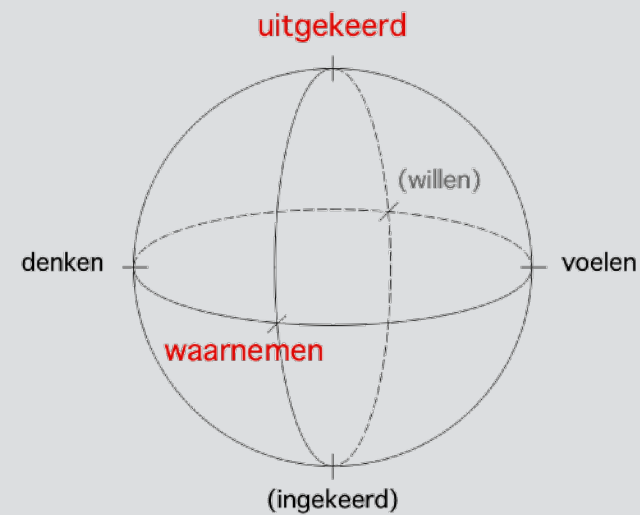
Het gaat steeds om de tegendelen, waarvan één deel tot ontwikkeling is gekomen en het andere deel achter is gebleven.

Het uitgekeerde waarnemen

1 Het waarnemingsvermogen:
de **zin voor de werkelijkheid**
de uitgekeerd waarnemende
persoon heeft:

aandacht voor personen,
voorwerpen en gebeurtenissen
in de **buitenwereld**.

2 Door de uitgekeerde waarneming
- aandacht voor **voorwerpen**
- zakelijke en praktische instelling;
- **leergierig** wil door de uitgekeerde instelling
veel te weten komen, maar **oppervlakig**;

Het uitgekeerde waarnemen

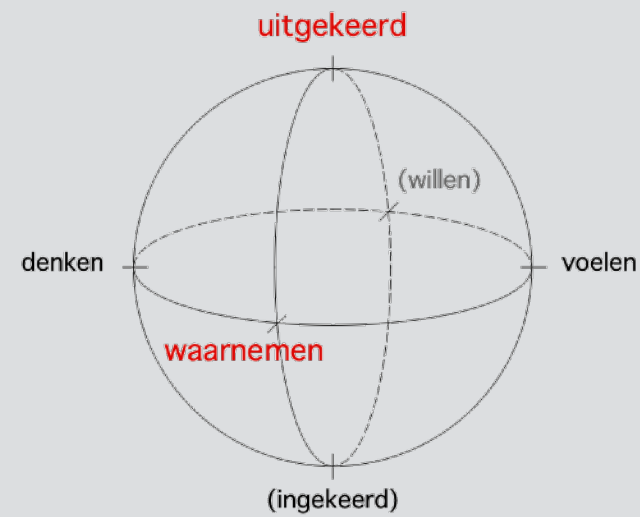
1 Het waarnemingsvermogen is de zin voor de werkelijkheid en de uitgekeerd waarnemende persoon heeft daardoor aandacht voor personen, voorwerpen en gebeurtenissen in de buitenwereld.

2 Door de uitgekeerde waarneming

- en de aandacht voor voorwerpen heeft heeft deze persoon een zakelijke en praktische instelling; zo'n persoon is leergierig en wil veel te weten komen, maar blijft door de uitgekeerde instelling aan de oppervlakte;

Het uitgekeerde waarnemen

- streven van het leven te **genieten** eenvoudig **zintuiglijk genot** (de levensgenieter) tot hoogstaand **kunstzinnig genot** (kunstenaar, kunstkenner);
- streven naar **afwisseling** om veel **ervaringen** op te doen iets te kunnen **beleven**

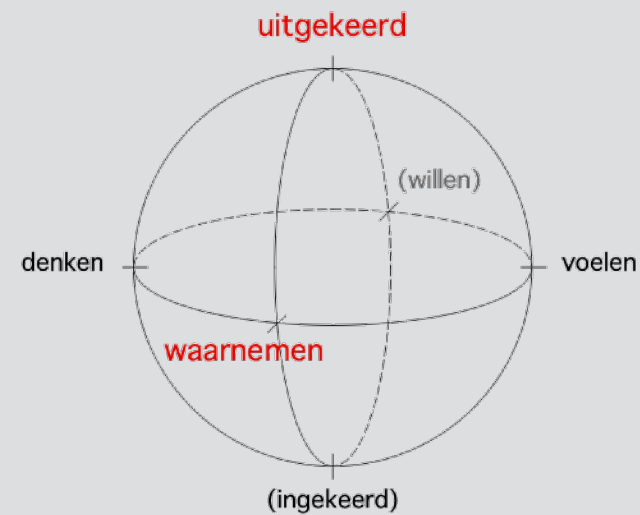

- zo iemand streeft ernaar van het leven te genieten in allerlei vormen: van eenvoudig zintuiglijk genot als eten en drinken (van de levensgenieter) tot hoogstaand kunstzinnig genot (van de kunstenaar, de kunstkenner);
- deze persoon streeft naar afwisseling in de omgeving met het doel veel ervaringen op te doen en iets te kunnen beleven; er moet in de omgeving iets te beleven zijn, anders is er niets aan.

Het uitgekeerde waarnemen

3 Door de uitgekeerde instelling

- wil bij ánderen **aandacht** voor iets wekken
- wil anderen iets **laten zien** of **hen iets leren** (leraar, reisleader);
- door de uitgekeerde instelling behoefte aan **gezelligheid** en **drukte**
- **gezelschapsmens**, is graag het **middelpunt** kan op boeiende wijze ervaringen vertellen
- de **gangmaker**

3 Door de uitgekeerde instelling

- heeft zo iemand de behoefte ook bij ánderen aandacht voor iets te wekken en streeft er daardoor naar anderen iets te laten zien of hen iets te leren (waarbij je moet denken aan de leraar, reisleader);
- door de uitgekeerde instelling heeft deze persoon behoefte aan gezelligheid en drukte om zich heen;
- zo iemand is een gezelschapsmens en is graag het middelpunt van het gezelschap; kan uitgebreid en op boeiende wijze over allerlei ervaringen vertellen (is op feestjes de gangmaker).

Het uitgekeerde waarnemen

4 denken en voelen

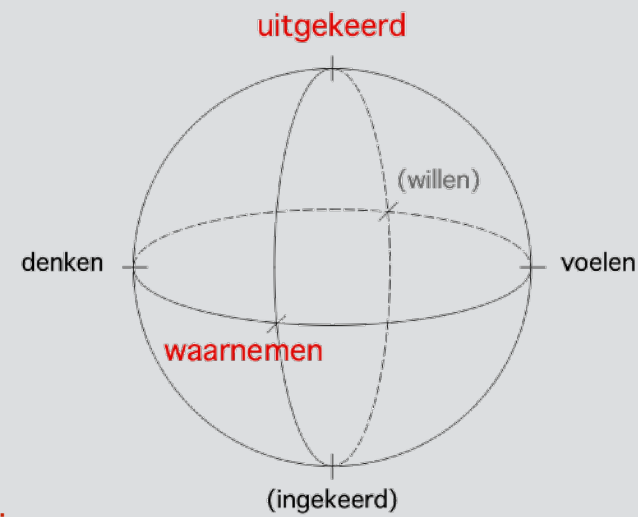
gebruikt voor de doelen van de uitgekeerd waarnemende persoon:

- **denken**, beperkt tot de ervaarbare werkelijkheid;
- **voelen**, geuit als welgemeende belangstelling, blijft **oppervlakkig**

5 Het **willen** en de **ingekeerde instelling**

min of meer onbeheerste toestand,

- **ongeduldigheid**, overdrijving, **heftigheid**;
- zonder ingekeerde instelling afkeer van **levensbeschouwelijke onderwerpen**.

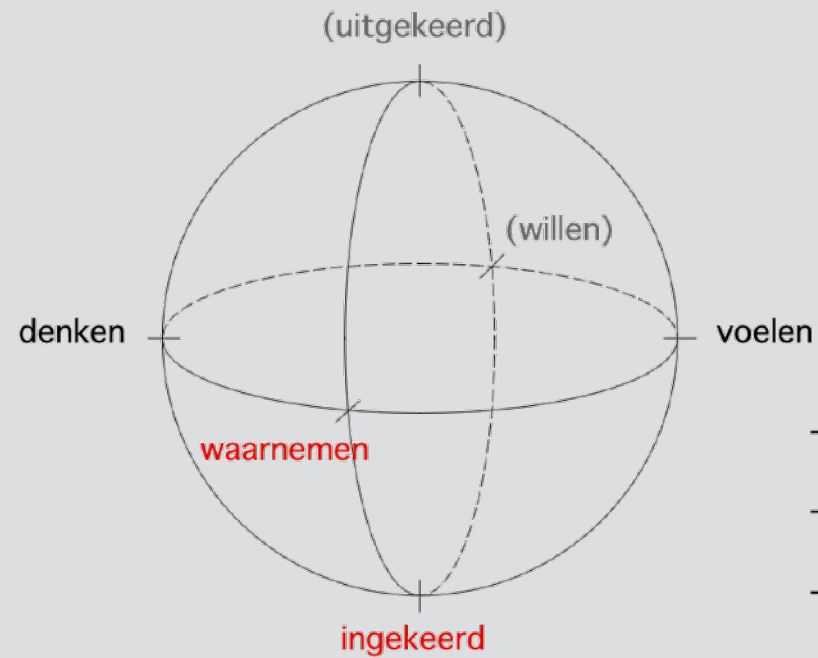
4 Het denken en voelen worden gebruikt voor de doelen van de uitgekeerd waarnemende persoon:

- het denken blijft daardoor beperkt tot de ervaarbare werkelijkheid;
- het voelen komt tot uiting in een welgemeende belangstelling, maar die wel oppervlakkig blijft.

5 Het willen en de ingekeerde instelling verkeren in een min of meer onbeheerste toestand,

- waardoor zo iemand ook ongeduldig kan zijn, kan overdrijven of door een zekere heftigheid wordt gekenmerkt;
- door het ontbreken van de ingekeerde instelling heeft zo iemand geen zin zich ergens in te verdiepen en heeft daardoor een afkeer van levensbeschouwelijke onderwerpen.

Het ingekeerde waarnemen

- persoonlijkheid gekenmerkt door:
- ontwikkeling van het ingekeerde waarnemen,
 - een zekere mate van ontwikkeling van het denken en voelen,
 - gebrekkige ontwikkeling van het uitgekeerde willen

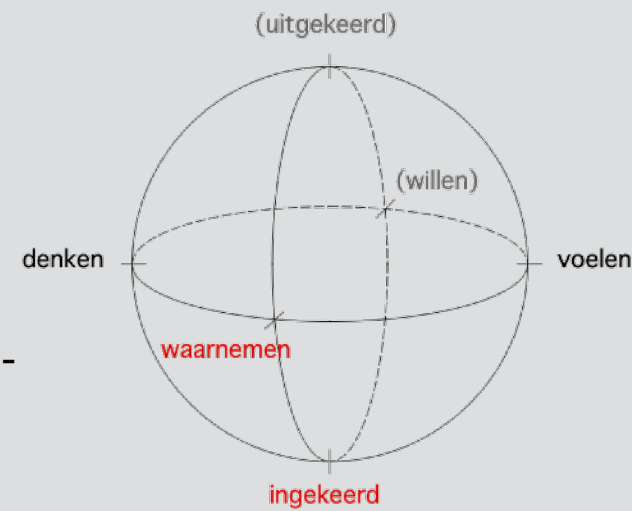
Dit is een persoonlijkheid die wordt gekenmerkt door:

- de ontwikkeling van het ingekeerde waarnemen,
- een zekere mate van ontwikkeling van het denken en voelen,
- en een gebrekkige ontwikkeling van het uitgekeerde willen

Het ingekeerde waarnemen

1 Het waarnemingsvermogen is de **zin voor de werkelijkheid** naar binnen gekeerd: **beelden** in de **eigen binnenwereld** zijn een werkelijkheid;
- daardoor: buitenzintuiglijke ervaringen, **ingevingen**, worden opgemerkt

2 Door de ingekeerde waarneming
- aandacht en werkzaamheden worden beperkt, daardoor **aandacht** voor **kleinigheden**, werkt aandachtig en nauwkeurig (boekhouder, ambtenaar);
- door de ingekeerde waarneming: goed **verbeeldingsvermogen** vormt in eigen binnenwereld **beelden** en **klanken**, worden als **kunstuitingen** weergegeven (kunstenaar, componist).

Het ingekeerde waarnemen

1 Het waarnemingsvermogen is de zin voor de werkelijkheid en als dat naar binnen is gekeerd, dan betekent dat, dat hier de beelden in de eigen binnenwereld als een werkelijkheid worden ervaren;
- maar dat geldt ook voor de buitenzintuiglijke ervaringen, ingevingen, die daarin doordringen.

2 Door de ingekeerde waarneming

- worden de aandacht en de werkzaamheden beperkt tot een klein gebied, daardoor heeft deze persoon aandacht voor kleinigheden, werkt daardoor aandachtig en nauwkeurig (boekhouder, ambtenaar);
- door de ingekeerde waarneming heeft zo iemand een goed verbeeldingsvermogen en vormt daardoor in de eigen binnenwereld beelden en klanken, die vervolgens in de buitenwereld als kunstuitingen worden weergegeven (de kunstenaar, componist).

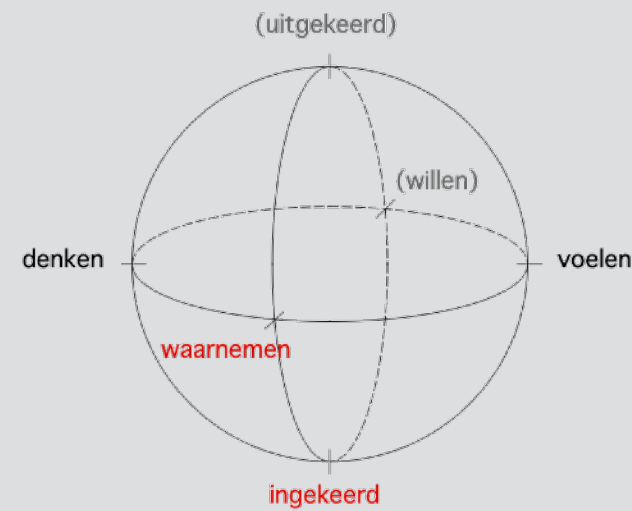
Het ingekeerde waarnemen

3 Door de ingekeerde instelling

- wil de **schoonheid** in de omgeving bevorderen, heeft daar **aandacht** voor, **beleeft** die voor **zichzelf** en geniet ervan;

- voorkeur voor kleine **leefgemeenschap**, **persoonlijke band** met de leden ervan
- houdt zich **bescheiden** op de achtergrond (huisvrouw, kantoor);

- door de ingekeerde aandacht: **ingevingen** en **voorgevoelens** **worden** opgemerkt (intuïtie, de paragnost).

Het ingekeerde waarnemen

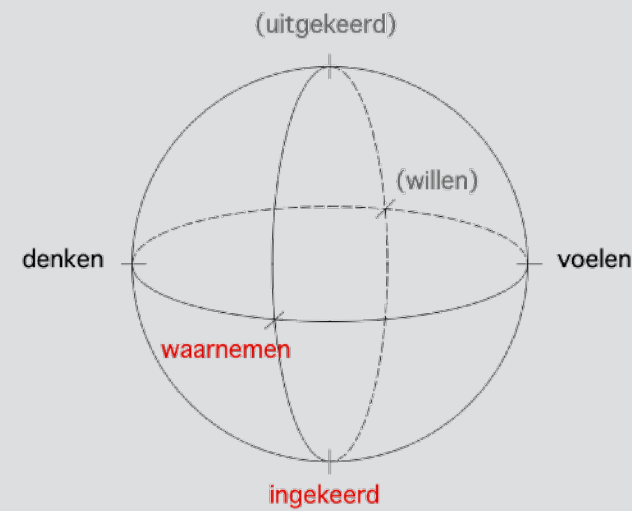
3 Door de ingekeerde instelling

- streeft zo iemand ernaar de schoonheid in de naaste omgeving te bevorderen door daar eerst persoonlijke aandacht voor te hebben en die schoonheid vervolgens voor zichzelf te beleven en er in stilte van te genieten;
- zo iemand voelt zich thuis in een kleine, overzichtelijke leefgemeenschap, waar een persoonlijke band met de leden bestaat en houdt zich het liefst bescheiden op de achtergrond (de huisvrouw, kantoorpersoneel);
- door de ingekeerde aandacht worden ingevingen en voorgevoelens opgemerkt en er wordt ook wat mee gedaan (intuïtie, de paragnost).

Het ingekeerde waarnemen

4 Het denken en voelen voor de doelen van de ingekeerd waarnemende persoon:

- denken gericht op praktische zaken, op **bijzonderheden**, kleinigheden,
- voelen gericht op een **kleine kring** van mensen, waarmee een persoonlijke band bestaat.

4 Het denken en voelen worden gebruikt voor de doelen van de ingekeerd waarnemende persoon:

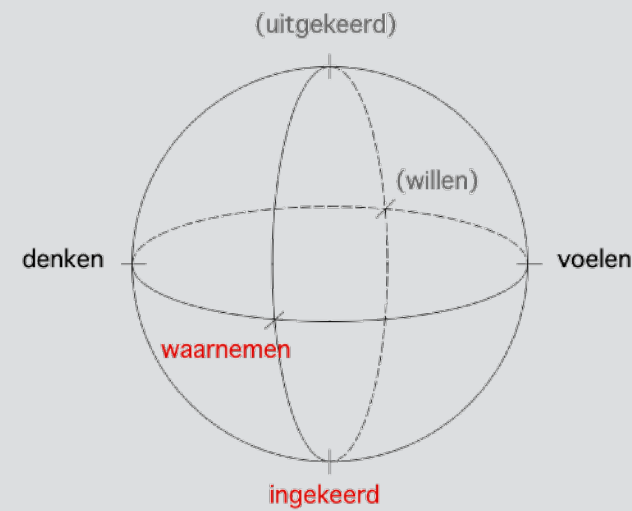
- het denken wordt gericht op praktische zaken en op bijzonderheden, kleinigheden,
- het voelen is gericht op een kleine kring van mensen, waarmee een persoonlijke band bestaat.

Het ingekeerde waarnemen

5 Het willen en de uitgekeerde instelling, min of meer onbeheerst,

- daardoor gebrek aan **ondernemingslust**,
- **past** zich aan behoeften van anderen **aan**, laat zich daardoor leiden;

- worden anderen te overheersend, dan **lijdzaam verzet** of onverwachte **opstandigheid**

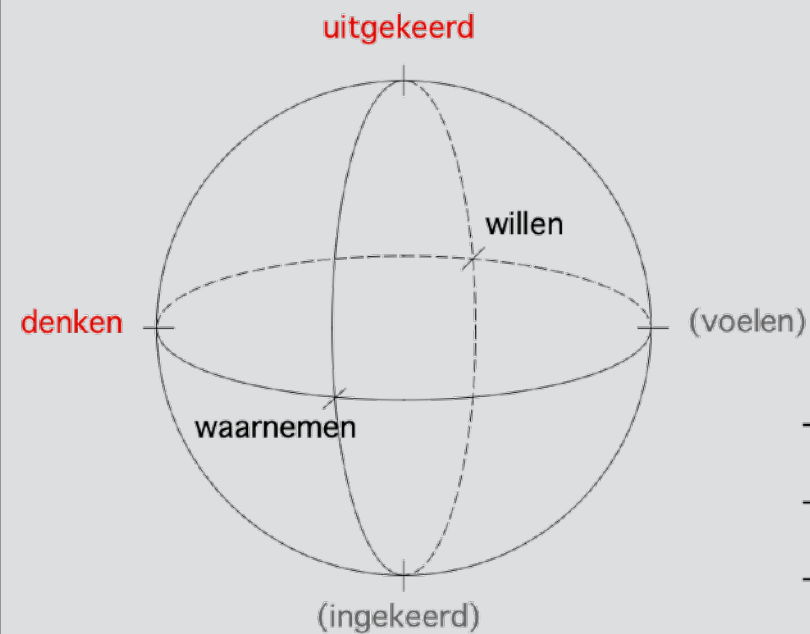

5 Het willen en de uitgekeerde instelling verkeren in een min of meer onbeheerste toestand,

- waardoor zo iemand gebrek heeft aan ondernemingslust, en zich daardoor aan behoeften van anderen aanpast en zich daardoor laat leiden;

- maar wordt het gedrag van anderen te overheersend, waar zo iemand zelf aanleiding toe geeft, dan kan dat onbeheerste willen ook de oorzaak zijn van lijdzaam verzet of een onverwachte opstandigheid.

Het uitgekeerde denken

persoonlijkheid gekenmerkt door:

- ontwikkeling van het uitgekeerde denken,
- een zekere mate van ontwikkeling van het waarnemen en willen,
- gebrekkige ontwikkeling van het ingekeerde voelen

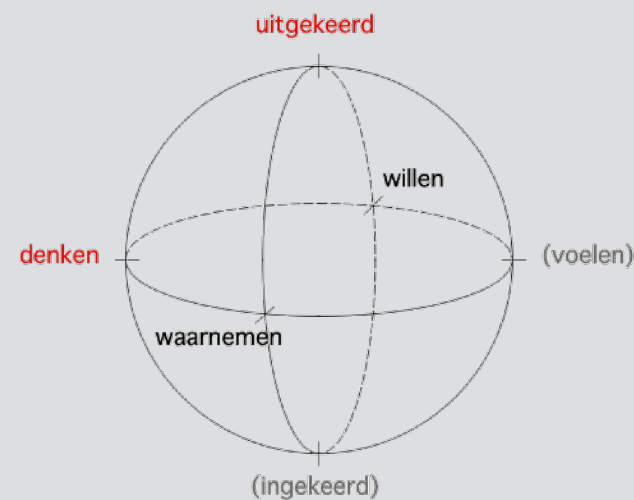
Dit is een persoonlijkheid die wordt gekenmerkt door:

- de ontwikkeling van het uitgekeerde denken,
- een zekere mate van ontwikkeling van het waarnemen en willen,
- en een gebrekkige ontwikkeling van het ingekeerde voelen

Het uitgekeerde denken

1 Het denkvermogen: de zin voor **inzicht** en **waarheid**: de waarheidszin.

De uitgekeerd denkende persoon overdenkt de **betekenis** van voorwerpen en gebeurtenissen in de buitenwereld.

2 Door het uitgekeerd denken

- **verstandelijk**, zakelijk, **verbeeldingskracht**;
- **helder** en opbouwend denken kan **gedachten** goed verwoorden;
- streeft naar **wetenschap** door **verbreding** van kennis;
- bezig **inzichten** te ontwikkelen, zoekt naar **eigenschappen** en **wetmatigheden** in de natuur (natuurwetenschapper).

Het uitgekeerde denken

1 Het denkvermogen is de zin voor inzicht en waarheid: het is de waarheidszin. De uitgekeerd denkende persoon overdenkt daardoor wat de betekenis is van voorwerpen en gebeurtenissen in de buitenwereld.

2 Door het uitgekeerd denken

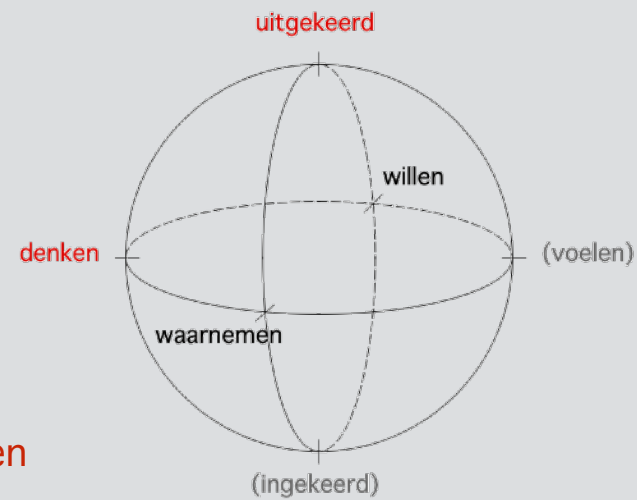
- is deze persoon verstandig, zakelijk en heeft verbeeldingskracht;
- zo iemand kan helder en opbouwend denken en kan gedachten goed onder woorden brengen;
- deze persoon streeft naar wetenschap, maar meer door verbreding van kennis dan verdieping;
- zo iemand is voortdurend bezig inzichten te ontwikkelen en is op zoek naar eigenschappen en wetmatigheden in de natuur (natuurwetenschapper).

Het uitgekeerde denken

3 Door de uitgekeerde instelling

- vertoeft graag in **gezelschappen** voert dan de boventoon
- voortdurend **verstandelijke oordelen**, spreekt overtuiging uit;
- wil eigen opvattingen **bij anderen ingang** te doen vinden, wil anderen **tot denken aan te zetten** door prikkelende uitspraken;

- door de uitgekeerde instelling: wil **voor de ander denken**, wil anderen leiden en **besturen** (de bestuurder, manager);
- weet het altijd beter en wil **het laatste woord** hebben.

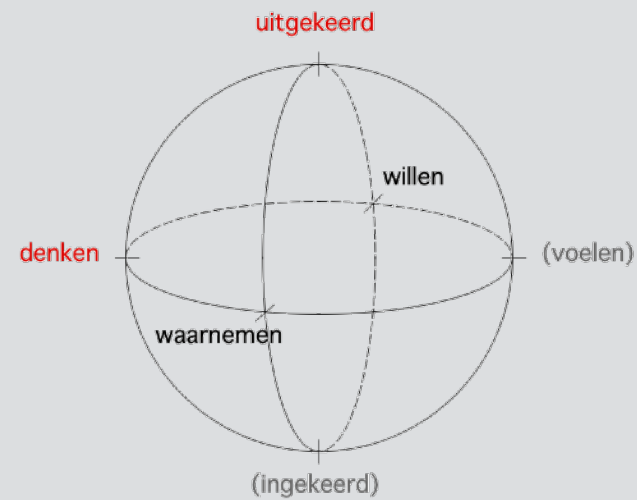
3 Door de uitgekeerde instelling

- vertoeft zo iemand graag in gezelschappen en voert dan al vlug de boventoon doordat deze persoon de neiging heeft voortdurend verstandelijke oordelen met overtuiging uit te spreken;
- zo iemand streeft ernaar de eigen opvattingen bij anderen ingang te doen vinden, maar heeft ook de behoefte anderen tot denken aan te zetten door krachttermen en prikkelende uitspraken te doen;
- door de uitgekeerde instelling wil deze persoon voor de ander denken, wil anderen leiden en besturen door regels en wetten voor hen op te stellen (de bestuurder, manager);
- zo iemand weet het altijd beter en wil ook graag het laatste woord hebben.

Het uitgekeerde denken

4 Het waarnemen en willen gebruikt voor de doelen van het uitgekeerde denken:

- het waarnemingsvermogen wordt gebruikt voor wat men vanuit de **eigen gedachtenwereld** wil waarnemen en onderzoeken,
- het willen is gericht op onderzoek op **het eigen vakgebied**.

4 Het waarnemen en willen worden gebruikt voor de doelen van het uitgekeerde denken:

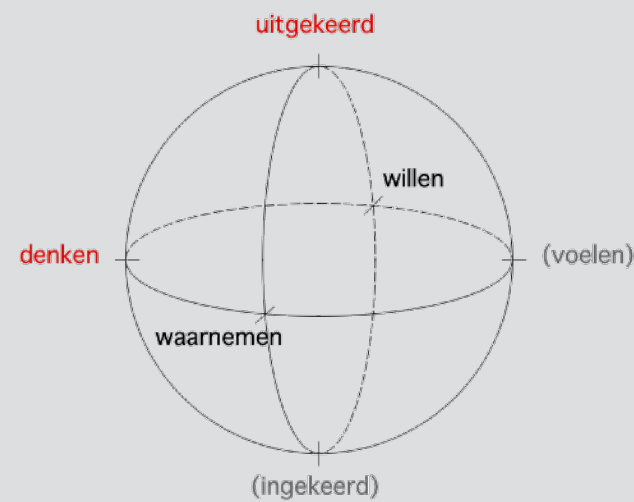
- het waarnemingsvermogen wordt gebruikt voor wat men vanuit de eigen gedachtenwereld wil waarnemen en onderzoeken,
- het willen is gericht op onderzoek op het eigen vakgebied.

Het uitgekeerde denken

5 Het voelen en de ingekeerde instelling: min of meer onontwikkelde,

- daardoor een **ongevoelige houding** en persoonlijke **vooringenomenheid**;
- gebrek aan medegevoel **starre rechtlijnigheid**, zegt zonder mededogen waar het op staat;

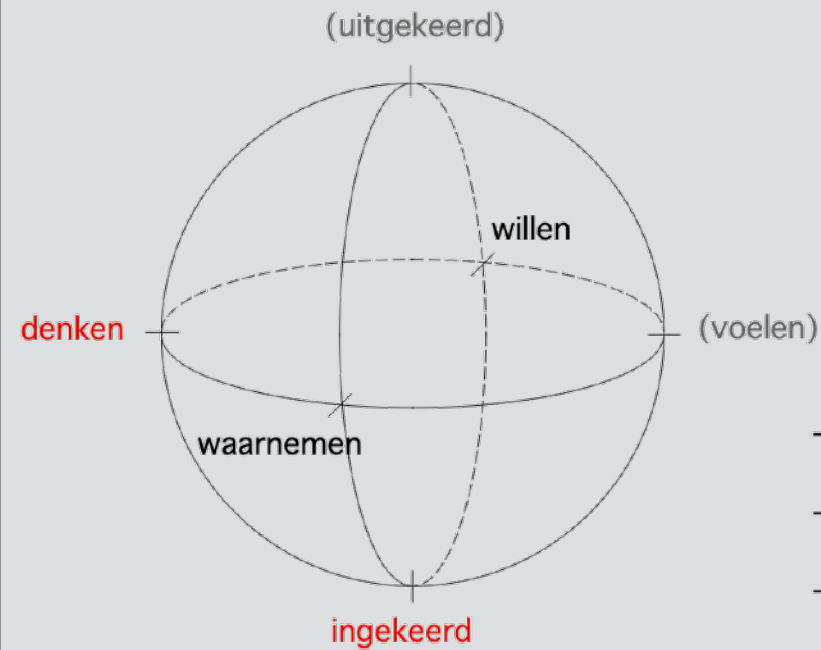
- meet **zich met anderen**, daardoor **minachting** en **wedijver** (de eierzuchtige wetenschapper, de zelfverzekerde politicus).

5 Het voelen en de ingekeerde instelling verkeren min of meer in een onontwikkelde toestand,

- waardoor de uitgekeerd denkende persoon ook kan worden gekenmerkt door een ongevoelige houding en door een persoonlijke vooringenomenheid;
- door het gebrek aan medegevoel kan zo iemand worden gekenmerkt door een starre rechtlijnigheid, iemand die zonder mededogen zegt waar het op staat;
- door het gebrek aan medegevoel kan de behoefte bestaan zich met anderen te meten, wat tot uiting kan komen als minachting en wedijver (de eierzuchtige wetenschapper, de zelfverzekerde politicus).

Het ingekeerde denken

- persoonlijkheid gekenmerkt door:
- ontwikkeling van het ingekeerde denken,
 - een zekere mate van ontwikkeling van het waarnemen en willen,
 - gebrekkige ontwikkeling van het uitgekeerde voelen

Dit is een persoonlijkheid die wordt gekenmerkt door:

- de ontwikkeling van het ingekeerde denken,
- een zekere mate van ontwikkeling van het waarnemen en willen,
- en een gebrekkige ontwikkeling van het uitgekeerde voelen

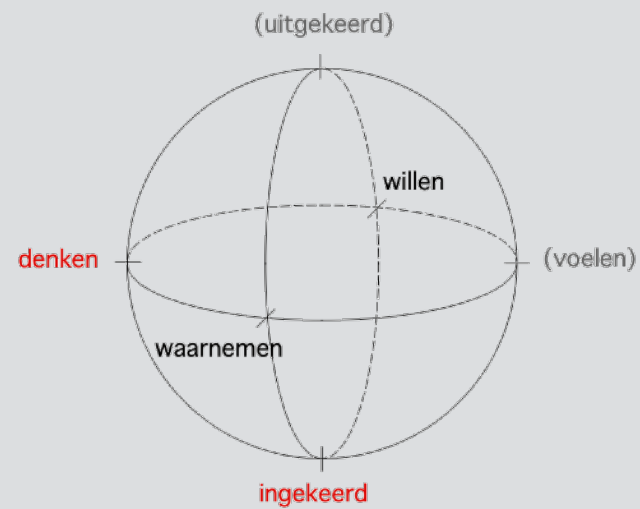
Het ingekeerde denken

1 Het denkvermogen: de zin voor **inzicht** en **waarheid**: de waarheidszin

- de ingekeerd denkende persoon overdenkt onderwerpen uit **de eigen binnenwereld**.

2 De ingekeerd denkende persoon

- is scheppend denkend werkzaam,
- maar op **een beperkt gebied** en
- kan één bepaald onderwerp **in zichzelf vasthouden**;

Het ingekeerde denken

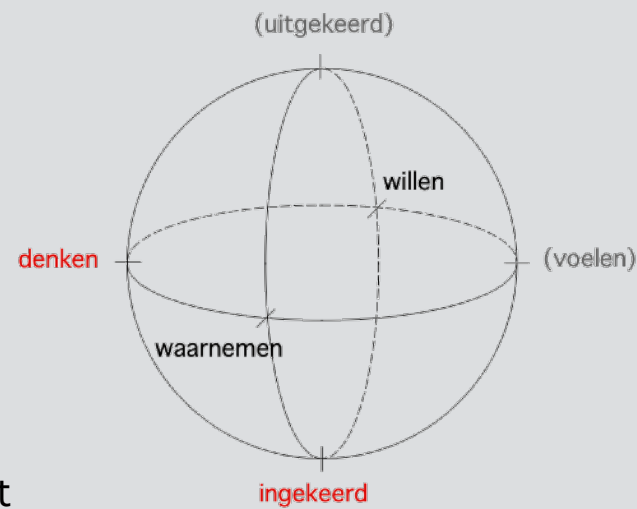
1 Het denkvermogen is de zin voor inzicht en waarheid: het is de waarheidszin. De ingekeerd denkende persoon overdenkt daardoor de onderwerpen, gedachten en kennis, die aanwezig zijn in de eigen binnenwereld.

2 De ingekeerd denkende persoon

- is scheppend denkend in zichzelf werkzaam, maar op een beperkt gebied en kan daardoor de aandacht goed en langdurig bij één bepaald onderwerp in zichzelf vasthouden;

Het ingekeerde denken

- streven naar geestelijk inzicht door **zelfonderzoek**,
- zoekt de **zin van het bestaan**
- ontdekt door ingekeerd denken **verborgen verbanden**;
- oorzaak van orde en **samenhang** in de eigen binnenwereld,
- gedachten worden uitgebouwd tot een **wijsgerig denkstelsel** (wijsgeer, geesteswetenschapper).

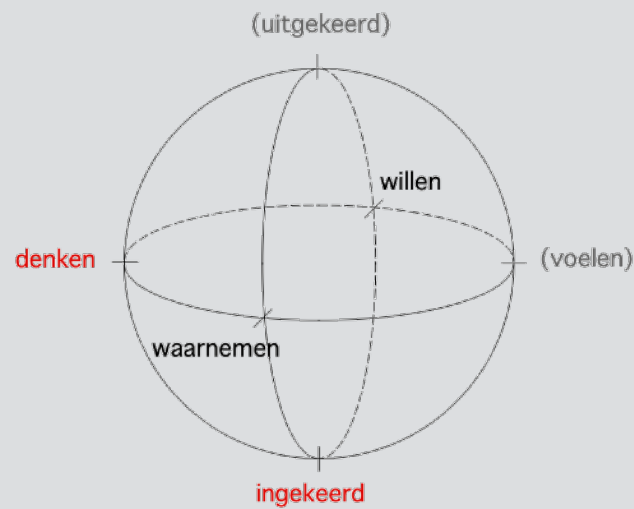

- zo iemand streeft naar geestelijk inzicht door zelfonderzoek, hij of zij zoekt naar de zin van het bestaan waardoor geesteswetenschappelijke inzichten worden ontwikkeld;
- door het ingekeerde denken kan zo iemand verborgen verbanden ontdekken; daardoor ontstaat er orde en samenhang in de eigen binnenwereld, waardoor de gedachtenwereld kan worden uitgebouwd tot een wijsgerig denkstelsel (de wijsgeer, de geesteswetenschapper).

Het ingekeerde denken

3 Door de ingekeerde instelling

- beter in **luisteren en schrijven** dan spreken
- vóór er iets wordt gezegd, eerst een **diepgaande studie**
- uit door de ingekeerde instelling zelden **ongevraagd een mening** over iets;
- streeft naar **verdieping van inzicht** het begrijpen van de grondslag der dingen
- heeft uit zichzelf een **godsdienstige** instelling en belangstelling voor **mystiek**
- doet uit zichzelf geestelijke oefeningen.

3 Door de ingekeerde instelling

- is zo iemand echter beter in luisteren en schrijven, dan spreken en vóór er iets over een onderwerp kan worden gezegd, moet er eerst een diepgaande studie over worden gemaakt;
- door de ingekeerde instelling uit zo iemand ondanks een innerlijke rijkdom aan kennis zelden ongevraagd een mening over iets;
- deze persoon streeft naar verdieping van inzicht en het begrijpen van de grondslag der dingen en heeft daardoor geheel uit zichzelf een godsdienstige instelling; hij of zij heeft belangstelling voor mystiek en gaat er uit zichzelf toe over geestelijke oefeningen te doen.

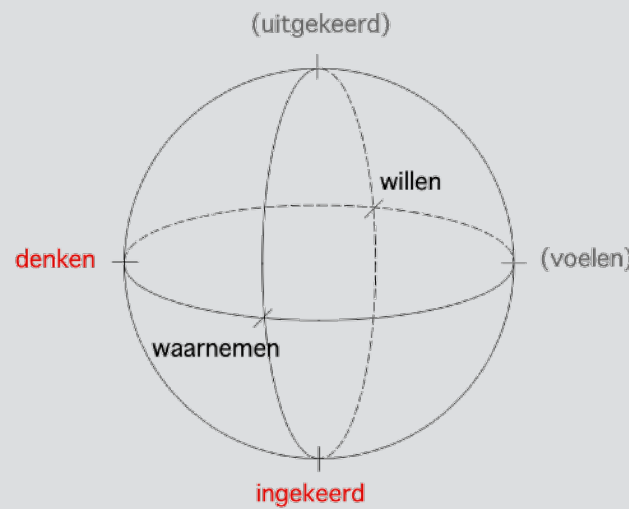
Het ingekeerde denken

4 Het waarnemen en willen worden gebruikt voor de doelen van het ingekeerde denken:

- streeft naar **diepgaande kennis**
- kan zich langdurig op **één onderwerp** richten.

5 Het voelen en de uitgekeerde instelling zijn min of meer onontwikkeld

- daardoor verborgen **gebrek aan zelfvertrouwen** voelt zich onzeker over **het oordeel van anderen**;
- gevoelens worden voor zich gehouden lijkt daardoor **onverschillig**
- afkeer van persoonlijke betrokkenheid
- kan daardoor een **onverstoorbare indruk** maken.

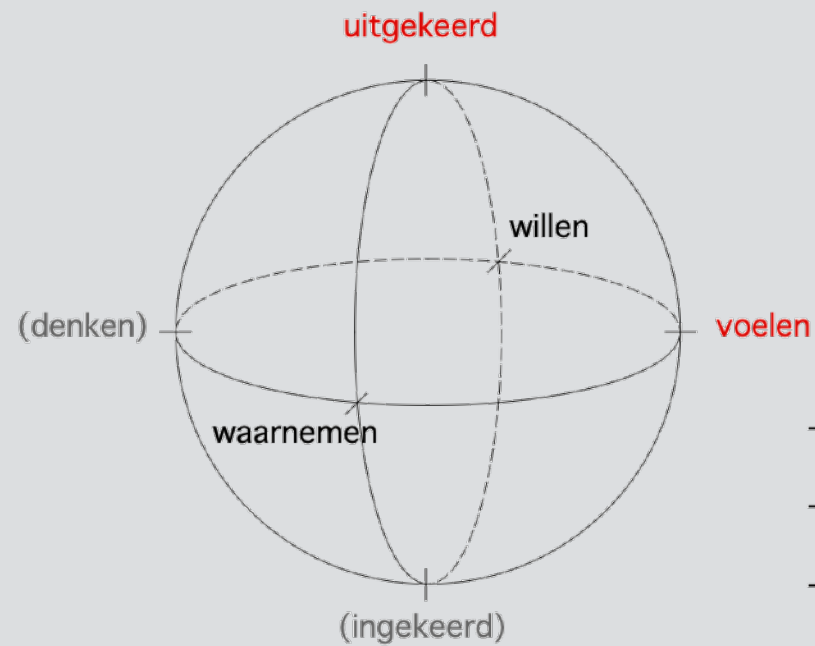
4 Het waarnemen en willen worden gebruikt voor de doelen van het ingekeerde denken:

- het waarnemen wordt gericht op het verwerven van veel en diepgaande kennis en
- de wilskracht wordt gebruikt om zich langdurig met één onderwerp te kunnen bezighouden.

5 Het voelen en de uitgekeerde instelling zijn min of meer onontwikkeld en

- dat heeft tot gevolg dat zo iemand ook een verborgen gebrek aan zelfvertrouwen heeft en zich voortdurend onzeker voelt met betrekking tot het oordeel van anderen;
- zo iemand houdt gevoelens voor zichzelf en lijkt daardoor naar buiten toe onverschillig; heeft een afkeer van persoonlijke betrokkenheid en kan daardoor een onverstoorbare indruk maken.

Het uitgekeerde voelen

- persoonlijkheid gekenmerkt door:
- ontwikkeling van het uitgekeerde voelen,
 - een zekere mate van ontwikkeling van het waarnemen en willen,
 - gebrekkige ontwikkeling van het ingekeerde denken

Dit is een persoonlijkheid die wordt gekenmerkt door:

- de ontwikkeling van het uitgekeerde voelen,
- een zekere mate van ontwikkeling van het waarnemen en willen,
- en een gebrekkige ontwikkeling van het ingekeerde denken

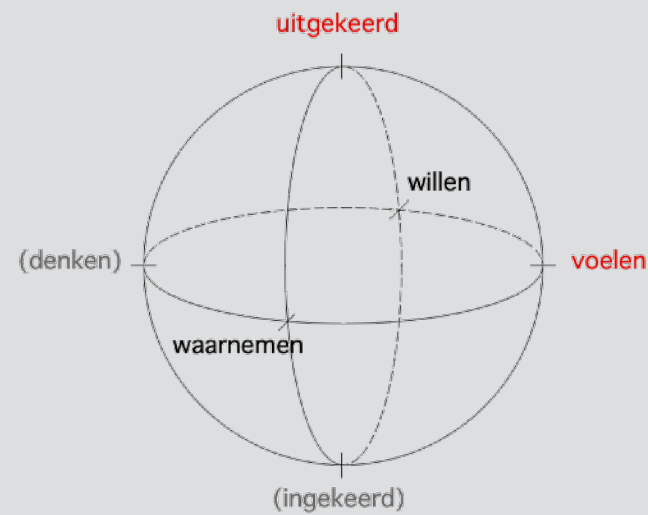
Het uitgekeerde voelen

1 Het voelen is de zin voor **saamhorigheid** en **liefde**: het is de liefdeszin

- de uitgekeerd voelende persoon is gericht op het vormen van een **gevoelsband** met anderen in de buitenwereld.

2 De uitgekeerd voelende persoon

- **aanpassingsvermogen** naar anderen toe,
- hun gemoedstoestand wordt **aangevoeld**
- voelt zo met anderen mee, dat die zich voor hen wil **inzetten**;

Het uitgekeerde voelen

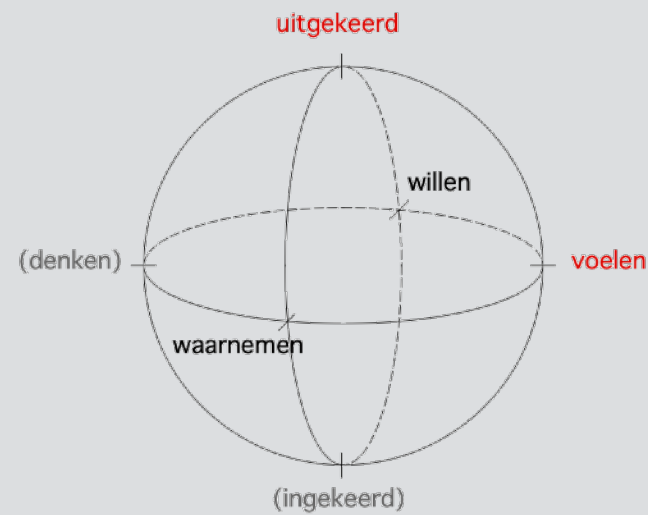
1 Het voelen is de zin voor saamhorigheid en liefde: het is de liefdeszin; en de uitgekeerd voelende persoon is gericht op het vormen van een gevoelsband met anderen in de buitenwereld.

2 De uitgekeerd voelende persoon

- heeft een goed ontwikkeld aanpassingsvermogen naar anderen toe, daardoor wordt de gemoedstoestand waarin anderen verkeren, aangevoeld, herkend; deze persoon voelt dan zo met anderen mee dat die zich voor hen wil inzetten;

Het uitgekeerde voelen

- kan eigen **gevoelsoordelen** niet voor zich houden, moet ze **uitspreken**
- heeft 'het **hart** op de tong';
- bijzondere gebeurtenissen moeten worden **gedeeld**
- het **zelfgevoel** is afhankelijk van het kunnen zorgen voor ánderen
- voelt zich **verantwoordelijk** voor de persoonlijke verstandhouding met anderen
- als het mis gaat, wordt de **schuld** bij zichzelf gezocht.

- zo iemand kan eigen gevoelsoordelen van in- of ontstemming over een bepaald voorval niet voor zich houden, maar moet ze uitspreken: hij of zij heeft 'het hart op de tong';
- bijzondere gebeurtenissen moeten met iemand anders worden gedeeld;
- deze persoon is voor het éigen zelfgevoel afhankelijk van het kunnen zorgen voor ánderen; en
- zo iemand voelt zich daardoor zo verantwoordelijk voor de persoonlijke verstandhouding met anderen, dat de schuld eerst bij zichzelf wordt gezocht als er in die verhouding iets mis gaat.

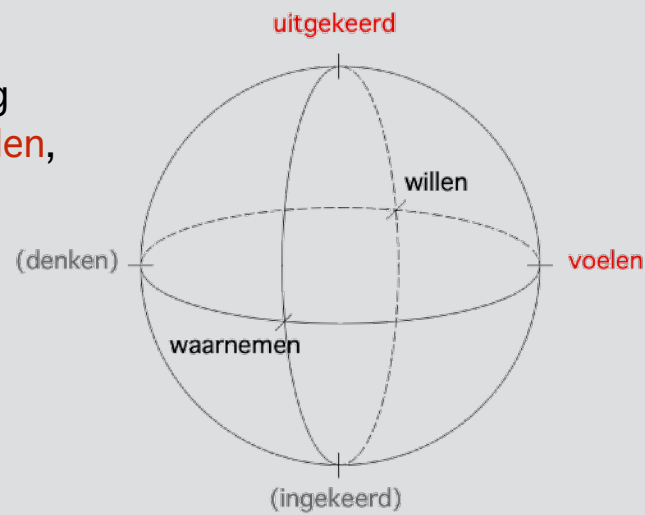
Het uitgekeerde voelen

3 Kan door de uitgekeerde instelling niet leven zonder **vriendschapsbanden**,

- streeft naar **gezelligheid**, grote **kennissenkring**, samenwerking

- voelt zich verantwoordelijk voor de **gemoedstoestand** van anderen
- spant zich in om een **goede sfeer** te scheppen (de gastvrouw);

- voelt zich **persoonlijk betrokken** bij anderen, haalt daardoor het beste in de ander naar boven (opvoeding, onderwijs, persoonlijke begeleiding),
- ervaart **onenigheid** als onaangenaam
- spant zich in weer tot **overeenstemming** te komen.

3 Door de uitgekeerde instelling

- kan zo iemand niet leven zonder vriendschapsbanden, deze persoon houdt van gezelligheid, bouwt een grote kennissenkring op en streeft naar samenwerking met anderen;
- deze persoon voelt zich verantwoordelijk voor de gemoedstoestand van anderen en spant zich daardoor in om een goede sfeer te scheppen (de gastvrouw);
- zo iemand voelt zich persoonlijk betrokken bij anderen en weet door dat te tonen het beste in de ander naar boven te halen (opvoeding, onderwijs, persoonlijke begeleiding),
- als er onenigheid ontstaat, ervaart zo iemand dat als onaangenaam en tracht dan door gesprekken en door gevoelsmatig op iemand in te werken toch weer tot overeenstemming te komen.

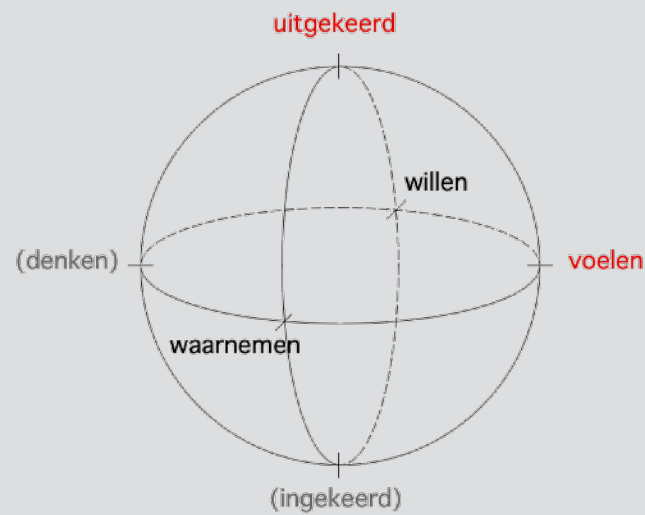
Het uitgekeerde voelen

4 Het waarnemen en willen worden gebruikt voor de doelen van het uitgekeerde voelen:

- de **gemoedstoestand** van anderen wordt waargenomen,
- de wilskracht wordt gebruikt om **mee te leven** en zich **in te zetten**.

5 Het denken en de ingekeerde instelling zijn min of meer onontwikkeld,

- de vastheid van het denken ontbreekt: **innerlijke onzekerheid**
- behoefte aan herhaalde **bevestiging** van de goede verstandhouding;
- door gebrekkig denken **onduidelijke** bewoordingen;
- verwacht dat de ander wel **aanvoelt** wat wordt bedoeld,
- van de **hak op de tak** springen.

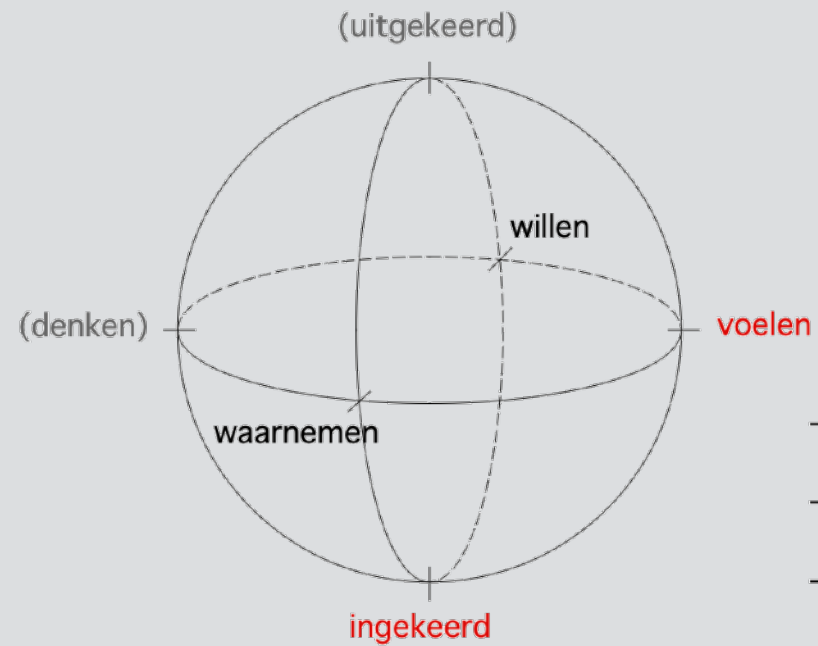
4 Het waarnemen en willen worden gebruikt voor de doelen van het uitgekeerde voelen:

- met het waarnemingsvermogen wordt de gemoedstoestand van anderen gepeild,
- de wilskracht wordt gebruikt om mee te leven met anderen en zich voor hen in te spannen.

5 Het denken en de ingekeerde instelling zijn min of meer onontwikkeld,

- door het ontbreken van de vastheid van het denken bestaat er een innerlijke onzekerheid en de behoefte aan herhaalde bevestiging van de goede verstandhouding ('Hou je nog van me?');
- door het gebrekkige denken kan deze persoon onduidelijk zijn bij het beschrijven van gedachten of gebeurtenissen; er wordt namelijk van uitgegaan dat de ander wel aanvoelt wat er wordt bedoeld, daardoor worden stappen in een redenering overgeslagen en springt men van de hak op de tak.

Het ingekeerde voelen

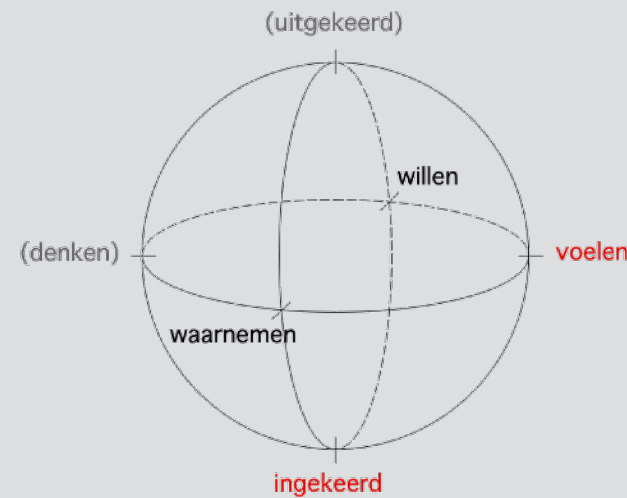
- persoonlijkheid gekenmerkt door:
- ontwikkeling van het ingekeerde voelen,
 - een zekere mate van ontwikkeling van het waarnemen en willen,
 - gebrekkige ontwikkeling van het uitgekeerde denken

Dit is een persoonlijkheid die wordt gekenmerkt door:

- de ontwikkeling van het ingekeerde voelen,
- een zekere mate van ontwikkeling van het waarnemen en willen,
- en een gebrekkige ontwikkeling van het uitgekeerde denken

Het ingekeerde voelen

1 Het voelen is de zin voor **saamhorigheid** en liefde: het is de liefdeszin. De ingekeerd voelende persoon is gericht op gevoelens die leven in zichzelf en in een kleine groep personen, met wie een persoonlijke **vertrouwensband** bestaat.

2 De ingekeerd voelende persoon

- is hartelijk, trouw en **aanhankelijk**;
- wil op de ander kunnen **steunen** om zich veilig te voelen
- dan zet deze persoon zich volledig voor een ander in;
- bijzondere gebeurtenissen **moeten** met de ander worden **gedeeld**;

Het ingekeerde voelen

1 Het voelen is de zin voor saamhorigheid en liefde: het is de liefdeszin. De ingekeerd voelende persoon is gericht op gevoelens die leven in zichzelf en in een kleine groep personen, met wie een persoonlijke vertrouwensband bestaat.

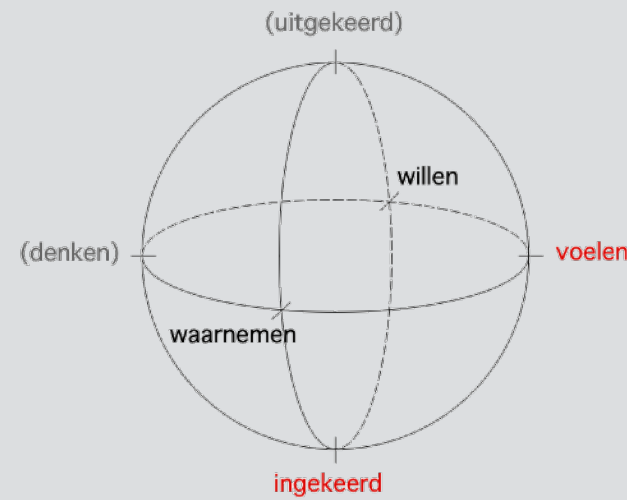
2 De ingekeerd voelende persoon

is hartelijk, trouw en aanhankelijk; zo iemand wil tegen de partner op kunnen kijken en op hem of haar kunnen steunen om zich veilig te voelen; als de partner kan worden vertrouwd, zet deze persoon zich volledig voor een ander in;

- bijzondere gebeurtenissen moeten met de partner of een goede bekende worden gedeeld;

Het ingekeerde voelen

- zo iemand beleeft de gevoelsband met de ander als een persoonlijke **gemoedstoestand**
- door persoonlijke betrokkenheid **meeleven** met de ander
- trekt zich alles **persoonlijk** aan
- raakt **vertederd** door alles wat klein en **hulpbehoevend** is
- zo iemand treedt **opvoedend** op vanuit een groot verantwoordelijkheidsgevoel door persoonlijke verbondenheid.

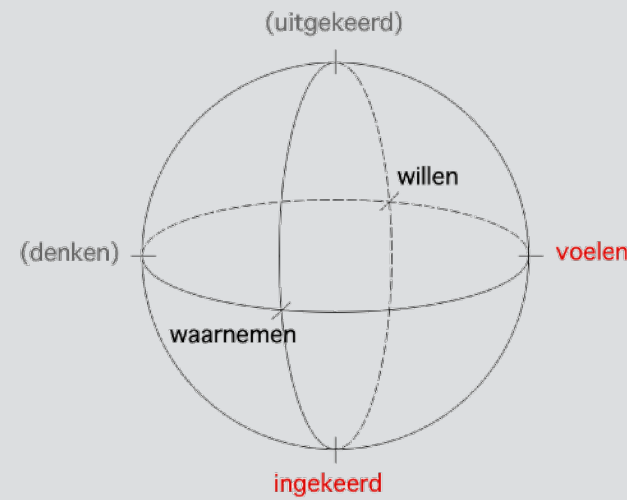

- zo iemand beleeft de gevoelsband met de ander in de vorm van een persoonlijke gemoedstoestand in zichzelf en voelt daardoor een persoonlijke betrokkenheid naar ander toe, leeft met de ander mee en heeft een neiging alles wat er tussen beiden gebeurt zich persoonlijk aan te trekken;
- raakt vertederd door alles wat klein en hulpbehoevend is en wil dan graag voor die ander zorgen;
- zo iemand treedt opvoedend op vanuit een groot verantwoordelijkheidsgevoel voor hen, met wie men zich persoonlijk verbonden voelt.

Het ingekeerde voelen

3 Door de ingekeerde instelling
- worden gevoelens, gedachten
alleen geuit binnen een **per-
soonlijke verstandhouding**;

- heeft een aangeboren **geloof
in het hogere**
- heeft een verborgen gevoel
voor **geestelijke onderwerpen**,
- staat open voor **ingevingen** en
het aanvoelen van komende
gebeurtenissen.

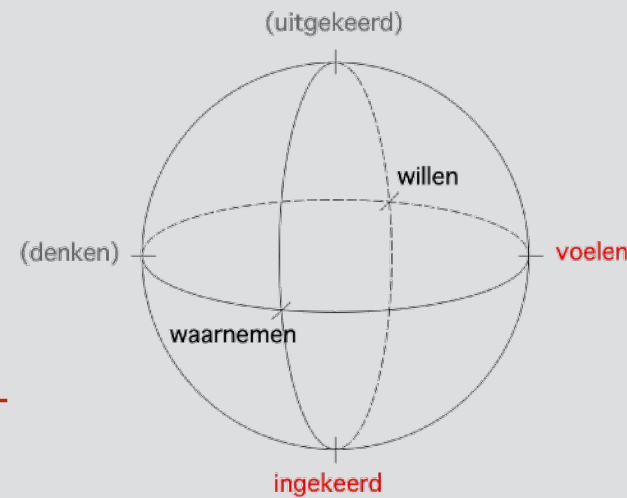
3 Door de ingekeerde instelling

- worden gevoelens, gedachten alleen geuit binnen een vertrouwde, persoonlijke verstandhouding;
- zo iemand heeft een als het ware aangeboren geloof in het hogere en heeft een verborgen, maar diep gevoel voor persoonlijke, geestelijke onderwerpen,
- en staat ook open voor ingevingen en voor het aanvoelen van komende gebeurtenissen.

Het ingekeerde voelen

4 Het waarnemen en willen worden gebruikt voor de doelen van de ingekeerd voelende persoon:

- waarnemen gericht op **persoonlijke behoeften**
- de wilskracht wordt gebruikt om anderen te **begeleiden** en te **verzorgen** (huisvrouw, verpleegster).

5 Het denken en de uitgekeerde instelling zijn min of meer onontwikkeld

- voelt een **afkeer** om zelf gedachten te vormen;
- maar kan goed **meedenken**
- de zekerheid van het eigen denken **ontbreekt**, lijdt daardoor aan **onzekerheid**, zelftwijfel en angst
- is daardoor **kwetsbaar**
- kan zich niet verdedigen tegen **persoonlijke aanvallen**.

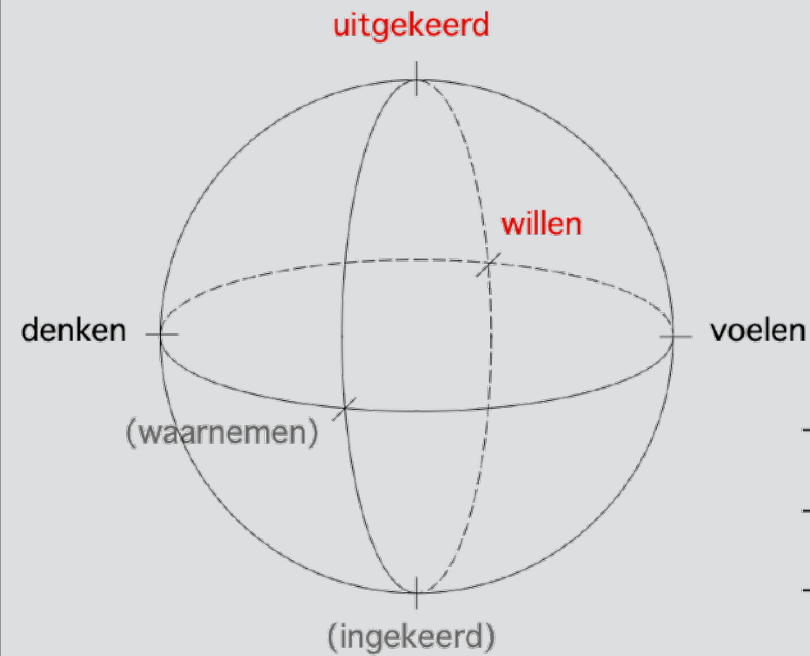
4 Het waarnemen en willen worden gebruikt voor de doelen van de ingekeerd voelende persoon:

- het waarnemen is gericht op de persoonlijke behoeften van zichzelf en anderen en
- de wilskracht wordt gebruikt om anderen te begeleiden en te verzorgen (huisvrouw, verpleegster).

5 Het denken en de uitgekeerde instelling zijn min of meer onontwikkeld en

- daardoor kan de ingekeerd voelende persoon wel goed meedenken met anderen, maar een afkeer voelen om zelf gedachten te vormen en die te verwoorden;
- bij zo iemand ontbreekt de zekerheid van het eigen denken en lijdt daardoor aan onzekerheid, zelftwijfel en angst; zo iemand is daardoor kwetsbaar en weet zich niet te verdedigen tegen persoonlijke aanvallen.

Het uitgekeerde willen

- persoonlijkheid gekenmerkt door:
- ontwikkeling van het uitgekeerde willen,
 - een zekere mate van ontwikkeling van het denken en voelen,
 - gebrekkige ontwikkeling van het ingekeerde waarnemen

Dit is een persoonlijkheid die wordt gekenmerkt door:

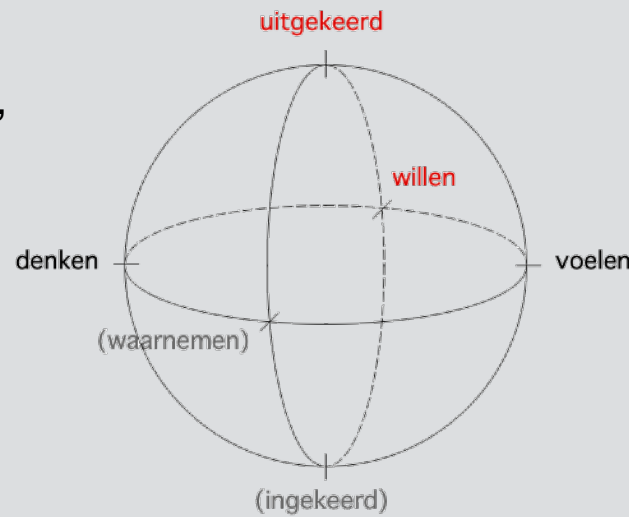
- de ontwikkeling van het uitgekeerde willen,
- een zekere mate van ontwikkeling van het denken en voelen,
- en een gebrekkige ontwikkeling van het ingekeerde waarnemen

Het uitgekeerde willen

1 Het willen is de **ondernemingszin**, de ondernemingslust, daadkracht en volharding. De uitgekeerd willende persoon wil **handelend optreden** en wil zijn plannen uitvoeren in de **buitenwereld**.

2 Door het uitgekeerde willen

- vrije **ondernemer**
- op eigen kracht een **zaak** opbouwen;
- neemt onvervaard een **beslissing**
- heeft duidelijke **doelen**

Het uitgekeerde willen

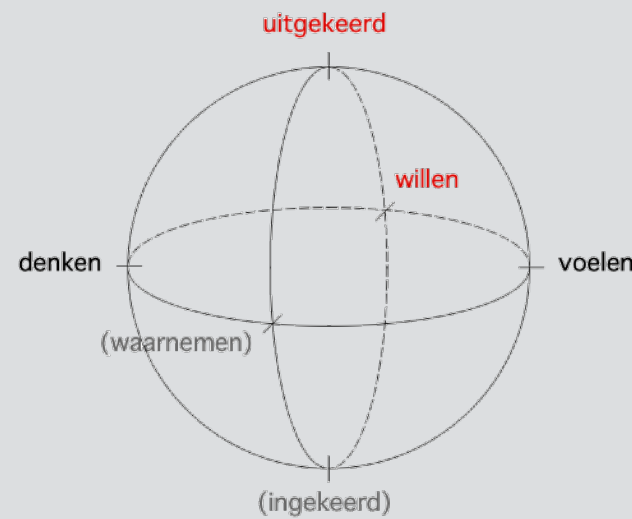
1 Het willen is de ondernemingszin, de ondernemingslust, daadkracht en volharding. De uitgekeerd willende persoon wil handelend optreden en wil zijn plannen uitvoeren in de buitenwereld.

2 Door het uitgekeerde willen

- wil zo iemand een vrije ondernemer zijn die op eigen kracht een eigen zaak opbouwt en leidt;
- zo iemand weet snel wat in een bepaalde toestand te doen, neemt onvervaard een beslissing en voert die uit; heeft duidelijke doelen en gaat daar ook recht op af;

Het uitgekeerde willen

- moedig, **doorzetter**
- kan ook **overmoedig** zijn,
- **zelfoverschatting**
- zakelijk mislukken;
- streeft naar de top
- persoonlijke **vrijheid**
- onbelemmerd handelen
(zakenman/vrouw, politicus,
sportman/vrouw).

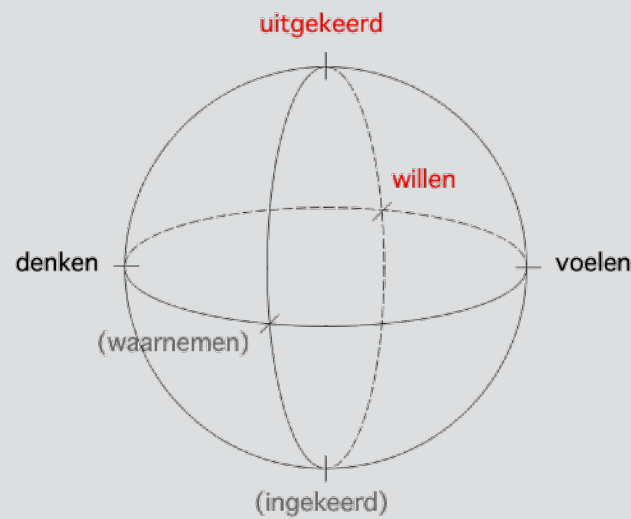
- deze persoon is moedig en durft door te zetten als anderen zich terugtrekken, maar kan ook overmoedig zijn, aan zelfoverschatting lijden en meerdere malen zakelijk mislukken;
- deze persoon streeft naar de top om persoonlijke vrijheid te hebben en onbelemmerd te kunnen handelen (zakenman/vrouw, politicus, sportman/vrouw).

Het uitgekeerde willen

3 Door de uitgekeerde instelling heeft deze persoon

- leiderseigenschappen
- streeft naar de **macht**
- anderen **leiding geven**;

- zo iemand straalt een **natuurlijk gezag** en zelfvertrouwen uit of weet die indruk te wekken.

3 Door de uitgekeerde instelling heeft deze persoon

- leiderseigenschappen en streeft daardoor naar de macht om anderen in beweging te kunnen brengen en leiding te geven;
- zo iemand straalt een natuurlijk gezag en zelfvertrouwen uit of weet die indruk te wekken.

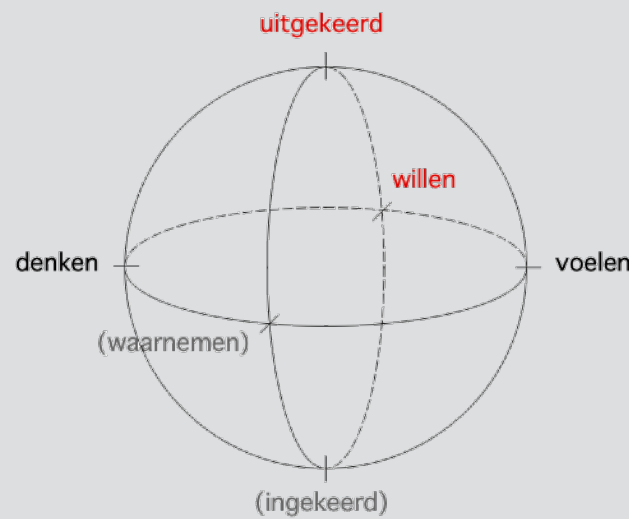
Het uitgekeerde willen

4 Het denken en voelen worden gebruikt voor het doel van de uitgekeerd willende persoon:

- **plannen** maken
- nieuwe mogelijkheden ontdekken

het voelen wordt gebruikt om

- **vertrouwen** te wekken
- aan te sporen mee te werken.

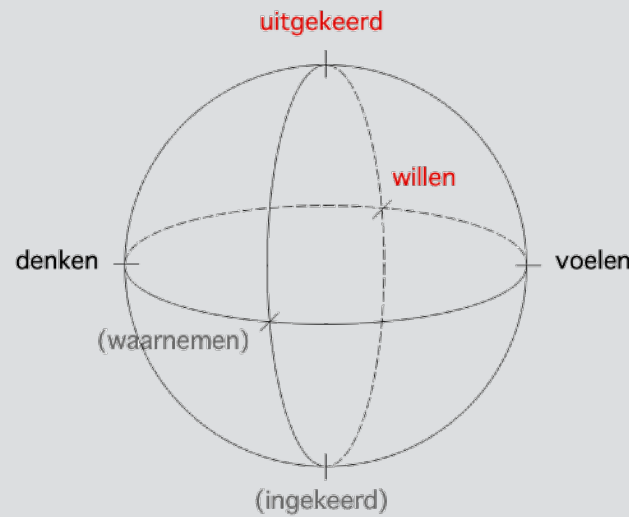
4 Het denken en voelen worden gebruikt voor het doel van de uitgekeerd willende persoon:

- het denken wordt gebruikt om plannen te maken en nieuwe mogelijkheden te ontdekken om iets te ondernemen;
- het voelen wordt gebruikt om bij anderen vertrouwen te wekken voor die onderneming en hen aan te sporen daaraan mee te werken.

Het uitgekeerde willen

5 Het waarnemen en de ingekeerde instelling zijn min of meer onontwikkeld,

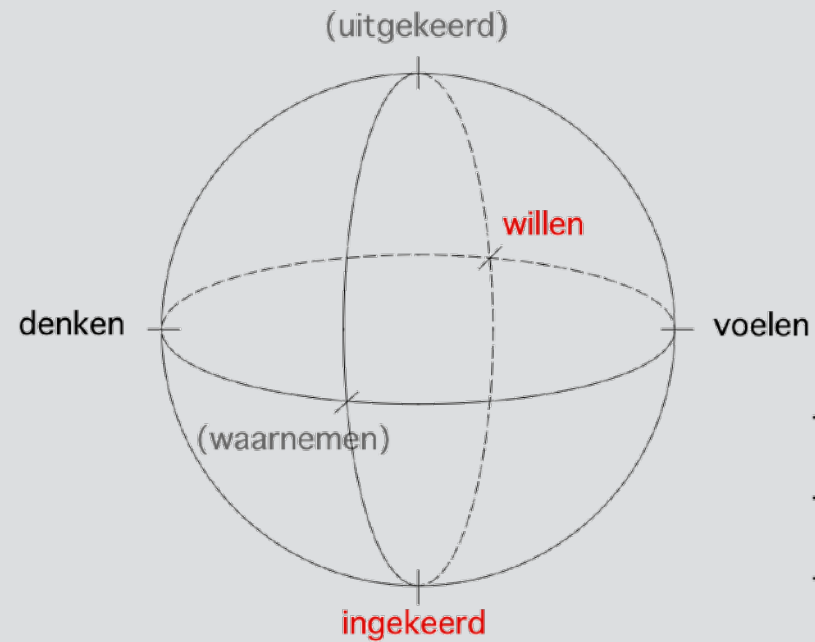
- nauwelijks **familieleven**
- de **zaak** is alles;
- geen belangstelling voor **diepzinnige onderwerpen**;
- ziet wel de grote lijn, maar
- heeft geen oog heeft voor bijzonderheden en **persoonlijke zaken**
- mislukt op persoonlijke gebied

5 Het waarnemen en de ingekeerde instelling zijn min of meer onontwikkeld,

- wat tot gevolg heeft dat zo iemand nauwelijks een familielevens heeft: de zaak is alles;
- deze persoon heeft geen belangstelling voor diepzinnige onderwerpen;
- wel de grote lijn ziet, maar geen oog heeft voor bijzonderheden en persoonlijke zaken, en op dat persoonlijke gebied onjuiste besluiten kan nemen en mislukken.

Het ingekeerde willen

- persoonlijkheid gekenmerkt door:
- ontwikkeling van het ingekeerde willen,
 - een zekere mate van ontwikkeling van het denken en voelen,
 - gebrekkige ontwikkeling van het uitgekeerde waarnemen

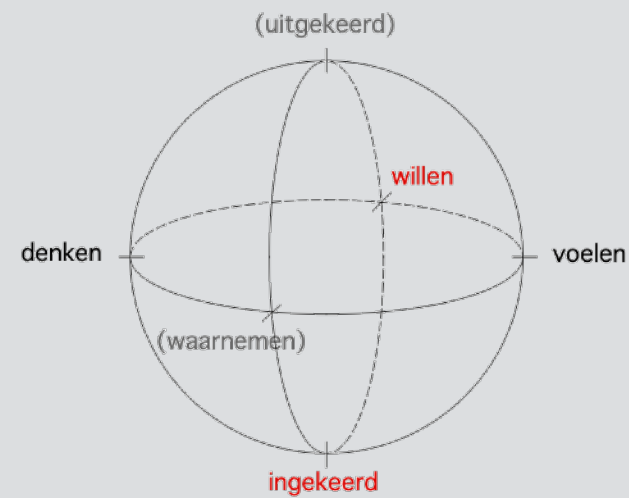
Dit is een persoonlijkheid die wordt gekenmerkt door:

- de ontwikkeling van het ingekeerde willen,
- een zekere mate van ontwikkeling van het denken en voelen,
- en een gebrekkige ontwikkeling van het uitgekeerde waarnemen

Het ingekeerde willen

1 Het willen is de **ondernemingszin**, het is daadkracht en volharding. De ingekeerd willende persoon wordt gekenmerkt door **het willen van zichzelf**;

deze persoon wil handelend optreden vanuit de **eigen gedachten- en gevoelswereld** om die te **verwerkelijken** door er ánderen mee te begeleiden.

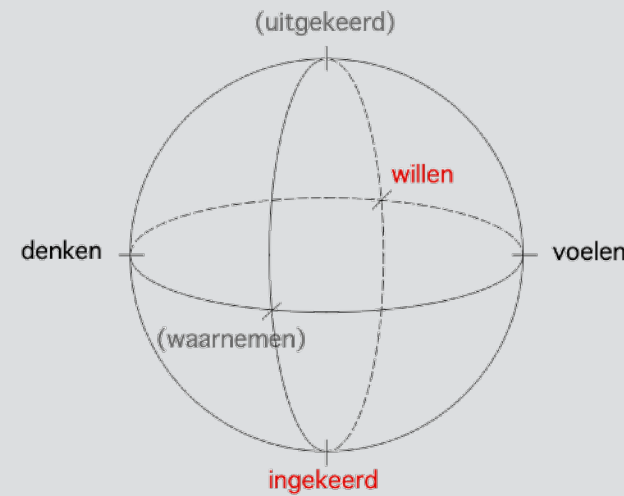
Het ingekeerde willen

1 Het willen is de ondernemingszin, het is daadkracht en volharding. De ingekeerd willende persoon wordt gekenmerkt door het willen van zichzelf; deze persoon wil handelend optreden vanuit de eigen gedachten- en gevoelswereld om die te verwerkelijken door er ánderen mee te begeleiden.

Het ingekeerde willen

2 De ingekeerd willende persoon

- streeft er naar anderen iets te **leren**, bij te brengen, te leiden, de **weg te wijzen**
- baanbreker, **voortrekker**
- **vernieuwende** inzichten
- anderen van de waarde ervan te overtuigen;
- brengt **misstanden** aan het licht
- wijst anderen op hun **verantwoordelijkheid**;
- kan ook overmoedig zijn;
- kan niet rusten voor **een werk af is**;
- zet daardoor zichzelf onder druk
- **innerlijke gespannenheid** (perfectionist, idealist).

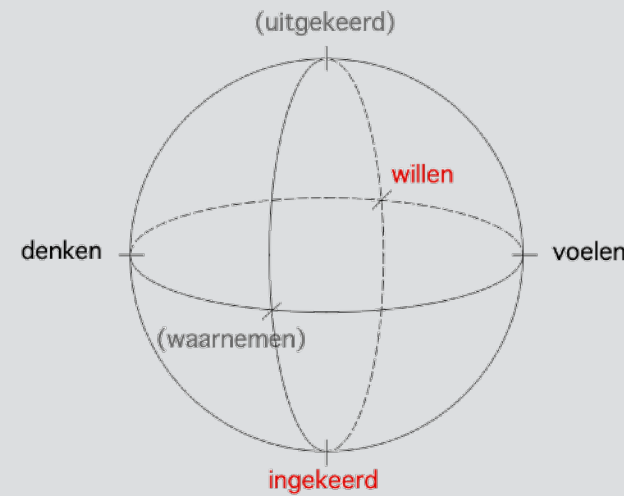
2 De ingekeerd willende persoon

- streeft er naar anderen iets te leren, bij te brengen, te leiden en de weg te wijzen;
- zo iemand treedt op als baanbreker, voortrekker; heeft vernieuwende inzichten en durft daarmee voor de dag te komen en tegen de stroom in te gaan en anderen van de waarde ervan te overtuigen;
- brengt strijdvaardig misstanden aan het licht en wijst anderen op hun verantwoordelijkheid;
- zo iemand is moedig, maar kan ook overmoedig zijn;
- kan niet rusten voor een werk waar men aan is begonnen, af is; maar kan daardoor ook zichzelf onder druk zetten wat een innerlijke gespannenheid tot gevolg heeft (perfectionist, idealist).

Het ingekeerde willen

3 Door de ingekeerde instelling

- **persoonlijke vrijheid** om zelf een standpunt te kunnen bepalen
- werkt het liefst **zelfstandig**;
- krachtig **geloof in zichzelf**, in de waarde van de eigen gedachten- en gevoelswereld
- kan door zelfgerichte instelling anderen van zich **vervreemden** en alleen komen te staan;

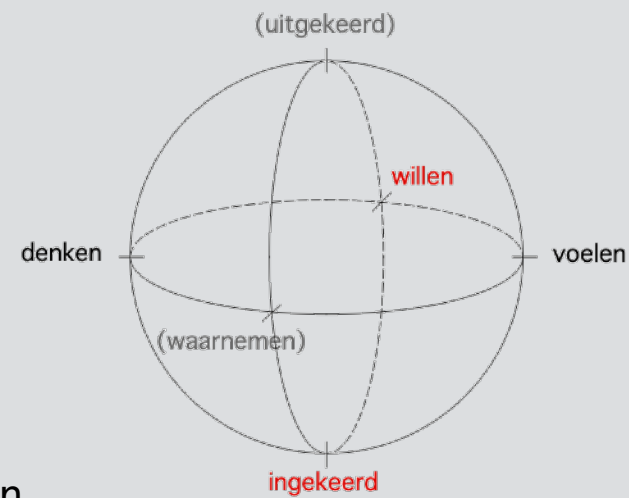
3 Door de ingekeerde instelling

- streeft zo iemand naar persoonlijke vrijheid om zelf een standpunt te kunnen bepalen en werkt daardoor het liefst als zelfstandige;
- deze persoon heeft een krachtig geloof in zichzelf en in de waarde van de eigen gedachten- en gevoelswereld, maar kan door zelfgerichte instelling anderen van zich vervreemden en daardoor alleen komen te staan;

Het ingekeerde willen

4 Het denken en voelen worden voor de doelen van het ingekeerde willen gebruikt:

- ontwikkeling **persoonlijke opvattingen**
- bewijzen voor juistheid
- het voelen wordt gebruikt om bij anderen **vertrouwen** te wekken voor eigen **inzichten**.

4 Het denken en voelen worden voor de doelen van het ingekeerde willen gebruikt:

- het denken wordt gebruikt om persoonlijke opvattingen te ontwikkelen en de juistheid ervan te bewijzen,
- het voelen wordt gebruikt om bij anderen vertrouwen te wekken voor de eigen inzichten.

Het ingekeerde willen

5 Het waarnemen en de uitgekeerde instelling zijn min of meer onontwikkeld:

- gebrekkige zin voor de **werkelijkheid**

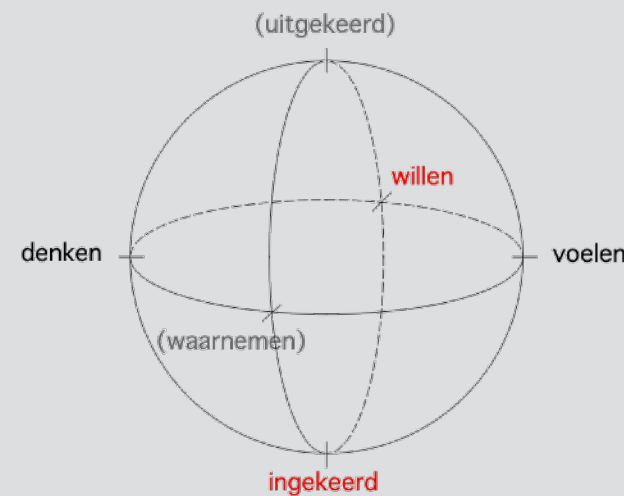
- alleen de **eigen denkbeelden** in het middelpunt

- inspanningen hebben een **averechts gevolg**

- aan de persoon van de ander voorbijgegaan;

- teleurgesteld doordat mensen niet zijn zoals ze zouden moeten zijn

- daardoor **prikkelbare houding** (lot wereldverbeteraar).

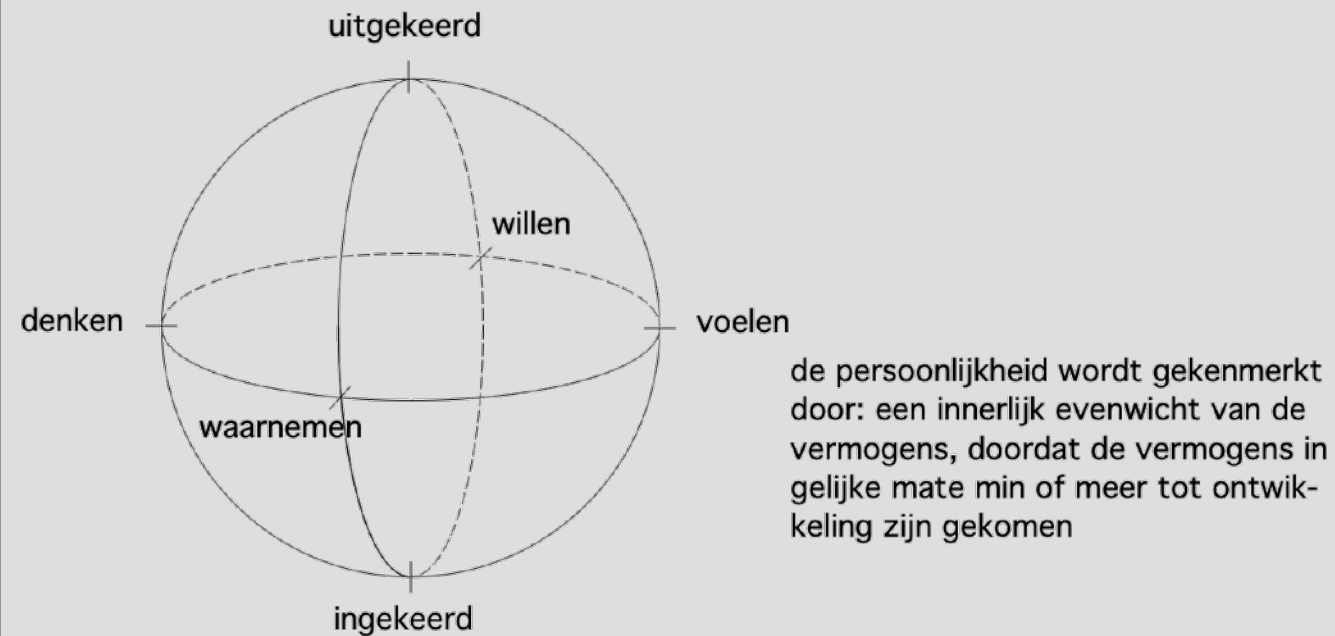

5 Het waarnemen en de uitgekeerde instelling zijn min of meer onontwikkeld:

- waardoor deze persoon een gebrekkige zin voor de werkelijkheid kan hebben doordat alleen de eigen denkbeelden in het middelpunt staan; daardoor wordt vaak niet gezien dat de inspanningen om anderen te leiden een averechts gevolg hebben, doordat men aan de persoon van de ander voorbijgaat;

- zo iemand kan worden teleurgesteld doordat mensen nu eenmaal niet zijn zoals hij of zij meent dat ze zouden moeten zijn, wat een prikkelbare houding tot gevolg heeft (lot wereldverbeteraar).

De evenwichtige persoonlijkheid

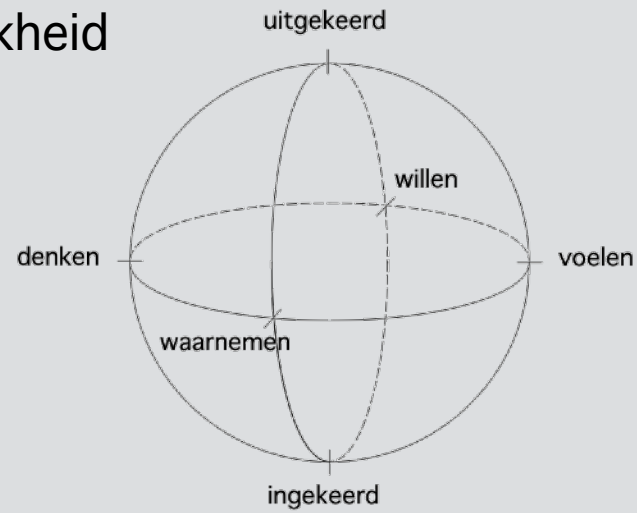
Deze persoonlijkheid wordt gekenmerkt door een innerlijk evenwicht van de vermogens, doordat zij in gelijke mate al dan niet tot ontwikkeling zijn gekomen.

De evenwichtige persoonlijkheid

De genoemde persoonlijkheidskenmerken kunnen ook op **evenwichtige wijze** in de persoonlijkheid aanwezig zijn, daardoor i.p.v. eenzijdigheid **véélzijdigheid**

verschil tussen een **onontwikkelde** en een **ontwikkelde** toestand

Tijdens de geestelijke ontwikkeling van de mensheid komen al deze vermogens aan de beurt.

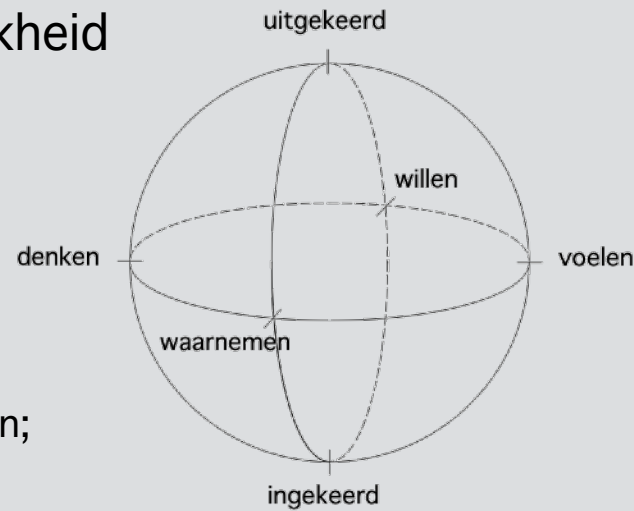
De genoemde persoonlijkheidskenmerken kunnen ook op evenwichtige wijze in de persoonlijkheid aanwezig zijn, waardoor er i.p.v. eenzijdigheid juist van véélzijdigheid sprake is. Daarbij is er in grote lijnen verschil tussen een onontwikkelde en een ontwikkelde toestand van de persoonlijkheid als geheel.

Tijdens de geestelijke ontwikkeling van de mensheid komen al deze vermogens aan de beurt.

De evenwichtige persoonlijkheid

1 In de onontwikkelde toestand kan deze persoon door de veelzijdigheid:

- met iedereen meedenken en meevoelen, maar heeft geen **eigen standpunt**
- lang **twijfelen** om besluit te nemen;
- kan zich in iedereen verplaatsen, daardoor **allemandsvriend**
- wel een aangename **innerlijke rust**, maar toch nietszeggend
- zoveel mogelijkheden dat keuze moeilijk wordt waardoor de persoon toch **mislukt**.

1 In de onontwikkelde toestand kan deze persoon door de veelzijdigheid:

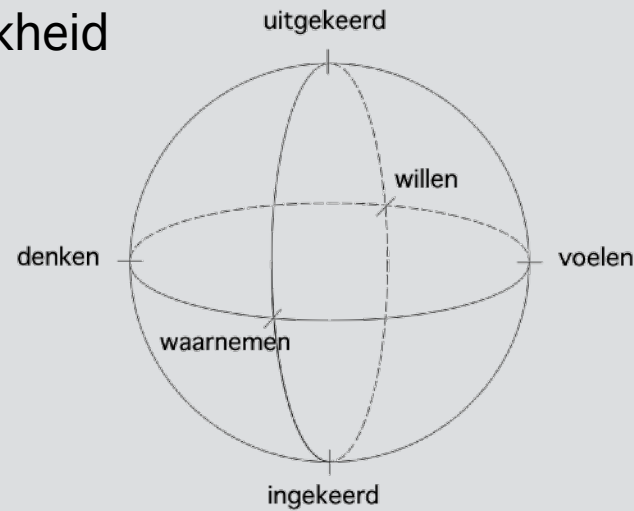
- wel met iedereen meedenken en meevoelen, maar daardoor moeilijk een eigen standpunt bepalen en lang twijfelen om een besluit te nemen;
- zo iemand kan zich in álle anderen verplaatsen, waardoor weliswaar met niemand ruzie wordt gemaakt, maar ook niemand de waarheid wordt gezegd; daardoor kan zo iemand een allemansvriend zijn die met alle winden meewaait;
- weliswaar wordt deze persoon gekenmerkt door een aangename innerlijke rust, maar kan door de onontwikkelde toestand toch nietszeggend zijn;
- zo iemand heeft zoveel mogelijkheden dat er geen keuze kan worden gemaakt, waardoor uiteindelijk niet een van de mogelijkheden wordt benut en de persoon daardoor toch mislukt.

De evenwichtige persoonlijkheid

2 In een meer ontwikkelde toestand is zo'n persoon:

- kleurrijke persoonlijkheid,
- duizendpoot
- bemiddelaar en onderhandelaar

- zo iemand heeft een brede belangstelling;
- veelzijdige ontwikkeling
- door veelheid van mogelijkheden moeilijk een keuze maken,
- besluit nemen en uitvoeren kan lang duren (laatbloeier).

2 In een meer ontwikkelde toestand is zo'n persoon:

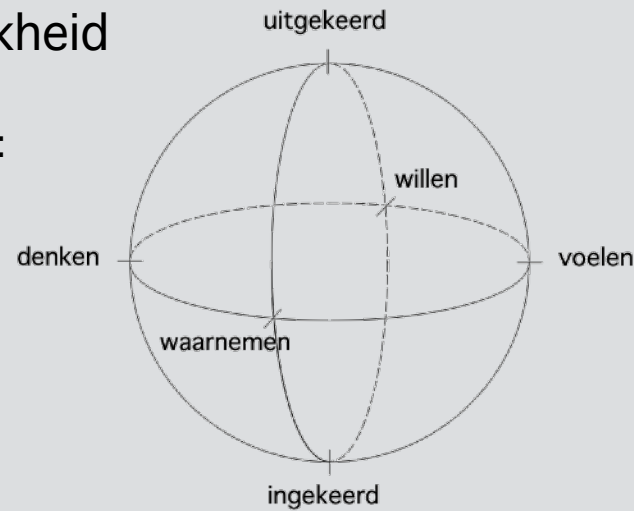
- een kleurrijke persoonlijkheid, duizendpoot die alles aanpakt en ook tot een goed einde brengt;
- zo iemand is een goede bemiddelaar en onderhandelaar, doordat hij of zij zich in beide partijen kan verplaatsen en op hun waarde kan beoordelen en daardoor voor beide partijen aanvaardbaar is;
- zo iemand heeft een brede belangstelling; en is iemand die zich veelzijdig ontwikkelt;
- toch kan het ook in deze ontwikkelde toestand voorkomen dat het door de veelheid van mogelijkheden moeilijk is een keuze te maken, waardoor het lang kan duren voordat een persoon met een dergelijke persoonlijkheid een besluit neemt en ook gaat uitvoeren (de laatbloeier).

De evenwichtige persoonlijkheid

3 De persoonlijkheid van de geheel tot ontwikkeling gekomen persoon:

evenwichtige gebruik dat de vermogens en instellingswijzen Daardoor gekenmerkt door:

- de zin voor **schoonheid** van het waarnemen;
- het streven naar **waarheid** en inzicht van het denken;
- de **liefde** en goedheid van het voelen;
- en door **daadkracht** en volharding van het willen;
- **gemeenschapszin** van de uitgekeerde instelling en
- de **zelfbezonnenheid** van de ingekeerde instelling;

3 De persoonlijkheid van de geheel tot ontwikkeling gekomen persoon wordt gekenmerkt door het evenwichtige gebruik dat de geest van de vier vermogens en de beide instellingswijzen maakt.

Daardoor wordt de geestelijke werkzaamheid en daaruit voortkomende gedrag gekenmerkt door:

- de zin voor schoonheid van het waarnemen;
- het streven naar waarheid en inzicht van het denken;
- de liefde en goedheid van het voelen;
- en door de daadkracht en volharding van het willen;
- daarnaast door de gemeenschapszin die bij de uitgekeerde instelling hoort en de zelfbezonnenheid van de ingekeerde instelling;

Plato

Liefde is het scheppen van schoonheid.

Het goede kennen is het goede doen.

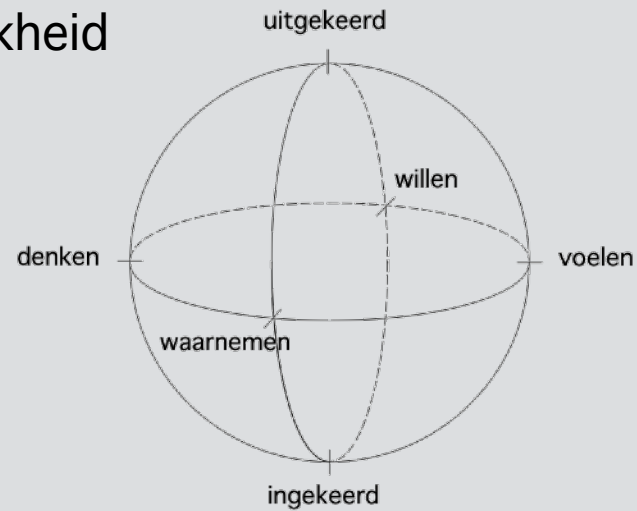
Aristoteles

Plato heb ik lief, maar de waarheid heb ik liever.

De evenwichtige persoonlijkheid

- de ontwikkelde vermogens komen ingekeerd tot uitdrukking
- in het **geweten**: in zelfbeschouwing, redelijke en zedelijke zelfbeoordeling en zo nodig zelfbeheersing;
- en uitgekeerd in het gedrag als de **deugden**: iemand die uit liefde aandacht, begrip en geduld heeft met medemensen

- daardoor komt de **geestesgesteldheid** steeds meer in overeenstemming met die van de geestelijke wereld,
- waardoor de **hereniging** ermee, door het beoefenen van **zelfbezinging** wordt bevorderd.

- de ontwikkelde vermogens komen ingekeerd tot uitdrukking in het geweten: in zelfbeschouwing, redelijke en zedelijke zelfbeoordeling en zo nodig zelfbeheersing;
- en uitgekeerd in het gedrag als deugden: iemand die uit liefde aandacht, begrip en geduld heeft;
- daardoor komt de geestesgesteldheid steeds meer in overeenstemming met die van de geestelijke wereld, waardoor de hereniging ermee door het beoefenen van zelfbezinging wordt bevorderd.

vermogens	Pythagoras	Jung	Heymans	Gardner
ingek. willen	man, grondslag	introverse intuïtie	nerveus	verbaal linguistisch
uitgek. voelen	vrouw, tweeheid	extravers voelen	cholerisch	interper- soonlijk
uitgek. denken	oplossing tegenstelling	extravers denken	flegmatisch	logisch mathematisch
ingekeerd waarnemen	verstoffe- lijking	introverse gewaarw.	amorf	visueel ruimtelijk
uitgekeerd waarnemen	zintuiglijk- heid	extraverse gewaarw.	gepassioneerd	ecologisch naturalistisch
ingek. voelen	huwelijk, harmonie	introvers voelen	sentimenteel	muzikaal ritmisch
ingek. denken	geboorte en dood	introvers denken	apathisch	intrapersoon- lijk
uitgek. willen	de wereld	extraverse intuïtie	sanguinisch	tactiel motorisch
innerlijk evenwicht	geest	transcenden- te functie		

vermogens	N	E	astrologie	Tarot	kleine arcana
ingek. willen	1	1	Mars Saturnus	Magiër	K-in Staven
uitgek. voelen	2	2	Venus Jupiter	Priesteres	Kon. Bekers
uitgek. denken	3	8	Mercurius Jup.	Keizer	Kon. Zwaard.
ingek. waarn.	4	4	Maan Saturnus	Juno intuïtie	K-in Munten
uitgek.waarn.	5	7	Maan Jupiter	Priester	Kon. Munten
ingek. voelen	6	6	Venus Saturnus	Keizerin	K-in Bekers
ingek. denken	7	5	Mercurius Sat.	Zegewagen	K-in Zwaard.
uitgek. willen	8	3	Mars Jupiter	Gerechtigheid	Kon. Staven
innerl. evenw.	9	9	Zon en aspecten	Wijze - Kracht	de vier Azen
N - numerologiegetallen E - enneagramgetallen					

	uitgekeerd	ingekeerd
Adler	gemeenschapszin	zelfgevoel
Astrologie	Jupiter	Saturnus
Vijf-Factoren model	extraversie	introversie
Boehme	hartelijkheid, Jupiter	samentrekken, Saturnus
Heymans	actief	niet-actief
Jaensch	basedowoid	tetanoid
Jung	extraversie	introversie
Klages	overgave	zelfbehoud
Kretschmer	cyclothym	schizothym
Künkel	sachlich	ichhaft
von Monakov	soortbehoud	zelfbehoud
Steiner	Ahriman	Lucifer
Stern	heterotelie	autotelie

Einde lezing geestkunde

4. De wijze waarop de vermogens vorm geven
aan en herkenbaar zijn in de persoonlijkheid.